

รายงานติดตามผลการปฏิบัติงาน
และข้อเสนอแนะตามแผนพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัล

DGA

Digital Government Development Agency

www.dga.or.th

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

รายงานติดตามผลการปฏิบัติงาน
และข้อเสนอแนะตามแผนพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัล

DGA

Digital Government Development Agency

www.dga.or.th

รายชื่อผู้จัดทำหนังสือรายงานติดตามผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะตามแผน พัฒนารัฐบาลดิจิทัล

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน 2562

จำนวน 100 เล่ม

จัดทำโดย สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ส่วนงบประมาณและติดตามนโยบาย (DGB)
ฝ่ายขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล (DG)

บรรณาธิการ

ชรินทร์ ธีรจิตยางกูร

รายชื่อผู้จัดทำ

กิสวรรณ ชูปัญญา
โสภิต ศิลปเจริญ
ปรีชาพล ชูศรี
อมิตดา สว่างศรี
เกษม พันธุ์สิน

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

ชั้น 17 อาคารบางกอกไทยทาวเวอร์
เลขที่ 108 ถนนรางน้ำ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2612 6000
โทรสาร 0 2612 6012

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ

ISBN 978-616-235-340-6

สถานที่พิมพ์

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๓๗๖ ถนนชัยพฤกษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทรศัพท์ 0 2422 9000 โทรสาร 0 2433 2742
E-mail : aprint@amarin.co.th Website : www.amarin.co.th

บทสรุปผู้บริหาร

ด้วยพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ตรงกับแนวนโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาล โดยกฎหมายกำหนดให้มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ

การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) ของประเทศไทยถูกขับเคลื่อนโดยนโยบายของรัฐบาล และมี สพร. เป็นกลไกในการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านภาครัฐสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล โดยการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยในระยะแรกเป็นการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลแก่ภาครัฐ ในระยะถัดมาเป็นช่วงของการพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการสาธารณะของรัฐ ปัจจุบันการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศมุ่งเน้นการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จทั้งระบบเพื่อยกระดับการทำงานของรัฐบาลและให้บริการสาธารณะในรูปแบบดิจิทัลที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง

เพื่อให้การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ สพร. จึงได้จัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยขึ้นตั้งแต่ปี 2559 โดยมีการแบ่งแผนออกเป็น 2 ระยะ คือ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) และร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อให้การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมจึงได้ระบุโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลที่สำคัญไว้แผนดังกล่าวโดยโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนฯ ระยะที่ 1 ถูกบรรจุเป็นโครงการสำคัญภายใต้แผนฯ ระยะที่ 2 ด้วย เพื่อให้ครอบคลุมแนวโน้มเทคโนโลยีและสร้างความต่อเนื่องให้แก่การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ปัจจุบันแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) ได้ดำเนินการครบตามระยะเวลาของแผนแล้ว สพร. จึงได้รวบรวมข้อมูลภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ถูกขับเคลื่อนผ่านแผนระดับชาติ และติดตามผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลฯ ตลอดจนจัดทำข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและการวัดผลโครงการในระยะถัดไป โดย สพร. ได้รวบรวมข้อมูลจากทั้งในและต่างประเทศประกอบการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยมีภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลฯ ดังนี้

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเนื่องจากแผนระดับชาติหลายฉบับล้วนมีประเด็นด้านรัฐบาลดิจิทัลบรรจุอยู่ในแผน โดยแผนระดับชาติที่มีความสำคัญและมีประเด็นหรือโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลปรากฏอยู่ในแผน ได้แก่

- **ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี** ที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐโดยมีวัตถุประสงค์ในการยกระดับภาครัฐให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพทั้งระบบและได้มีการกำหนด 15 ประเด็นที่รัฐบาลต้องการขับเคลื่อนเร่งด่วนที่มีโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลจำนวน 16 โครงการ

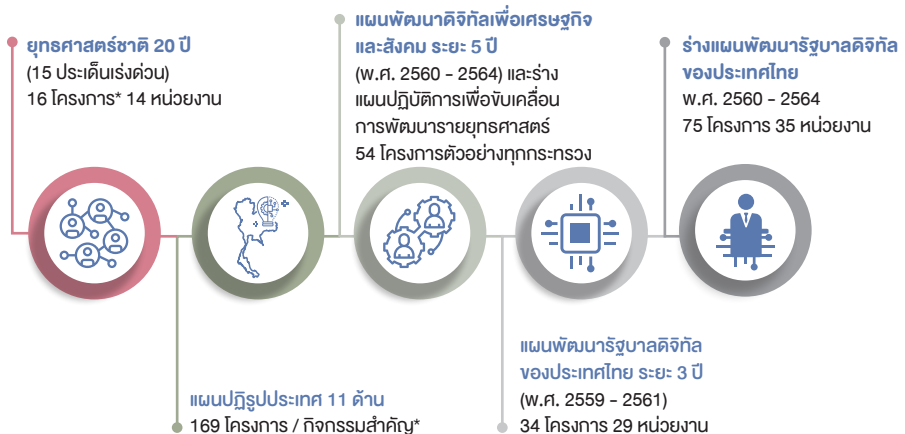
- **แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน** มีแผนงาน / โครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลปรากฏอยู่ในแผนถึง 169 โครงการ

- **แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 5 ปี** (พ.ศ. 2561 - 2565) มีโครงการรัฐบาลดิจิทัลจำนวน 54 โครงการ

- **แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) และร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2560 - 2564** เป็นแผนเฉพาะด้านในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลโดยมีโครงการทั้งสิ้น 76 โครงการ

ภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทย โครงการเกี่ยวกับดิจิทัล 315 โครงการ

*แผนที่จัดทำระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2562

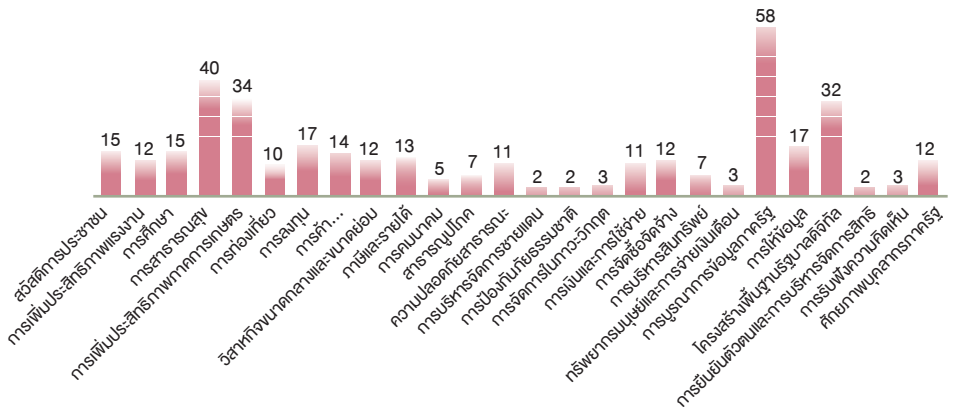

หมายเหตุ : พิจารณารายงานสำคัญโครงการที่เกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลที่ระบุในแผนต่าง ๆ

* เนื่องจากแผนปฏิรูปแต่ละด้านมีการกำหนดรูปแบบแนวทางที่แตกต่างกันจึงพิจารณารายงานจากโครงการ / กิจกรรม / สิ่งที่เป็นโครงการหลักที่มีความเกี่ยวข้องหลักกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

** โครงการที่ดำเนินการในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะที่ 3 ก็ยังคงถูกบรรจุอยู่ในแผนช่วงการขยายระยะเวลา 5 ปี

โดยสรุปผลวิเคราะห์โครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติทั้ง 4 ฉบับ พบว่าโครงการที่มุ่งเน้นการใช้ดิจิทัลเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการและมีเป้าหมาย เพื่อพัฒนาการทำงานและให้บริการสาธารณะของรัฐ มีจำนวนทั้งสิ้น 315 โครงการ (จากทั้งหมด 409 โครงการ) โดยเมื่อจำแนกโดยใช้วัดความสามารถเชิงดิจิทัล 26 ด้าน พบว่าบางโครงการ เป็นการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลได้มากกว่า 1 ด้าน รวมทั้งโครงการมุ่งเน้นการ ยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐมากที่สุด

นอกจากนี้ หากจำแนกโครงการตามแผนระดับชาติที่มีแผนงาน / โครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลปรากฏอยู่ในแผนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบโครงการที่มุ่งเน้นการจัดทำข้อมูลหรือบริการ สาธารณะให้เป็นดิจิทัล (Digitization) รองลงมาเป็นรูปแบบโครงการที่สร้างความเชื่อมโยง และทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ (Integration) และสุดท้ายเป็นรูปแบบโครงการ ด้านรัฐบาลดิจิทัลที่เน้นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อความโปร่งใสและสามารถนำไปใช้ต่อยอดในการ พัฒนานวัตกรรมได้ (Openness)

ภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทย

ประเทศที่มีระดับการพัฒนาและมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมักมีทิศทางการ ดำเนินนโยบายการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ชัดเจน สพร. จึงได้รวบรวมและวิเคราะห์แนวทาง การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบที่มีอันดับการพัฒนาสูงจากผลการจัดอันดับ ด้านรัฐบาลดิจิทัลจากดัชนีชี้วัดระหว่างประเทศ ได้แก่ เดนมาร์ก มาเลเซีย ฟิจิ ปินส์ สิงคโปร์ เกาหลี โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย กับการพัฒนาโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศในประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยกับแผนพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย	แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ของต่างประเทศ
1. ลักษณะโครงการภายใต้แผน	
- ลักษณะโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการตอบสนองต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเพียงหน่วยงานเดียว (Fragmented Project) โดยมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไขปัญหาคำเนินงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นหลัก จึงทำให้โครงการในแผนมีจำนวนมาก ซึ่งหากเทียบกับทิศทางการดำเนินโครงการของต่างประเทศ พบว่า โครงการรูปแบบนี้มีผลกระทบต่อภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับต่ำ	- ลักษณะโครงการโดยส่วนมากเป็นโครงการส่วนกลาง (Common Solution Project) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สามารถบูรณาการการทำงานเพื่อให้หลายหน่วยงานได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการเป็นหลัก ทั้งด้านข้อมูล โครงสร้างพื้นฐาน และแพลตฟอร์มกลาง จึงทำให้โครงการรูปแบบดังกล่าวมีผลกระทบต่อภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลค่อนข้างสูง
2. ประเด็นความสำคัญที่มุ่งเน้นในแผน	
- ครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งมี 26 จัดความสามารถ	- มุ่งเน้นเฉพาะด้านที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบกับประชาชนโดยตรง เช่น ด้านสวัสดิการสังคม ด้านสาธารณสุข และการส่งเสริมภาคธุรกิจ เป็นต้น
3. การดำเนินการโครงการตามแนวคิดของ พ.ร.บ. การบริหารงานและให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2542	
- ส่วนใหญ่โครงการมุ่งเน้นการพัฒนาตามหลักการ Digitization มากที่สุด รองลงมาได้แก่ Integration และ Openness ตามลำดับ โดยเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนของต่างประเทศ	- ส่วนใหญ่โครงการมุ่งเน้นการพัฒนาในด้าน Digitization และ Integration โดยช่วงแรกจะมุ่งเน้นโครงการด้าน Integration ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการวางระบบบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและในระดั
- สัดส่วนโครงการในมิติ Openness มีมากกว่าโครงการในแผนของต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะส่งเสริมให้ภาคธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์	- ในระยะหลังเมื่อการพัฒนาทั้ง 2 มิติข้างต้นเป็นไปตามเป้าหมายแผนแล้ว จึงจะให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในลำดับถัดไป

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย	แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ของต่างประเทศ
---	--

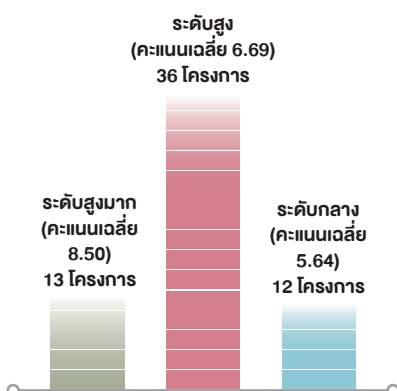
4. มิติอื่น ๆ ที่ได้รับความสำคัญในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

- มิติการมีส่วนร่วมด้านอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) โดยเป็นโครงการในลักษณะ รับเรื่องร้องเรียนหรือแก้ไขปัญหาภายหลัง เริ่มให้บริการ - มิติการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการทำงาน ของรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการ พัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ	- มิติการมีส่วนร่วมด้านอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) โดยเป็นการสร้างการมีส่วนร่วม ในช่วงริเริ่มโครงการหรือระหว่างการพัฒนา โครงการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนด นโยบาย ร่วมออกแบบบริการหรือระบบ

ผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

จากการรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำนวน 75 โครงการ สามารถแบ่งสถานะโครงการได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ โครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ จำนวน 9 โครงการ ดำเนินการเสร็จบางส่วนจำนวน 35 โครงการ อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 16 โครงการ และที่ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 14 โครงการ

สพร. ได้จัดทำเกณฑ์การวัดผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลออกเป็น 3 ด้าน คือ **ด้านการวางแผน (Planning)** **ด้านประสิทธิผลการดำเนินงาน (Effectiveness)** และ **ด้านการส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (DG Potential)** โดยมีสรุปผลคะแนนของโครงการที่ได้ ดำเนินการจำนวน 61 โครงการ ตามระดับคะแนน 4 ระดับ ดังนี้

โดยอุปสรรคในการดำเนินโครงการภายใต้ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พบว่ามีอุปสรรค ด้านข้อมูลสูงที่สุด โดยมีโครงการที่มีอุปสรรค ด้านข้อมูลถึง 29 โครงการ คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 47 ของโครงการที่ได้ดำเนินการทั้งสิ้น 61 โครงการ ทั้งนี้ ในส่วนของโครงการที่ไม่ ดำเนินการจำนวน 14 โครงการ (จาก 75 โครงการ ที่ได้สำรวจ) ประกอบด้วยโครงการที่ติดอุปสรรค จำนวน 7 โครงการ และโครงการที่เปลี่ยนหน่วยงาน ดำเนินการจำนวน 7 โครงการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัลของไทยและประเทศต้นแบบสามารถสรุปได้ว่ามีแนวคิดในการพัฒนาคล้ายคลึงไปในทิศทางเดียวกัน แต่แตกต่างกันที่รายละเอียด การดำเนินกลยุทธ์และการวางขั้นตอนการพัฒนาที่แตกต่างกันตามบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละประเทศ ดังนั้น การนำแนวคิดในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของแต่ละประเทศมาใช้จำเป็นต้องคำนึงถึงบริบทแวดล้อมของประเทศไทยอย่างครบทุกมุมมอง ทั้งนี้ จากผลการศึกษาและวิเคราะห์การดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัลสามารถสรุปเป็นประเด็นเสนอแนะต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยได้ดังนี้

- 1) **การพัฒนาบุคลากรของรัฐและเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล**
ด้วยการเพิ่มบทบาทผู้นำด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของรัฐ การพัฒนาทักษะความรู้ของบุคลากรภาครัฐในด้านดิจิทัลและสร้างความพร้อมของหน่วยงาน
- 2) **การบริหารจัดการโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ**
โดยการมุ่งเน้นโครงการที่เป็นการบูรณาการร่วมกัน การกำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์ให้ชัดเจนและสะท้อนประสิทธิผล การพิจารณาทางเลือกในการดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพ การสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ การวัดผล การดำเนินงานที่เหมาะสม
- 3) **การกำหนดหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล** ที่มีหน้าที่การสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการสามารถดำเนินโครงการได้อย่างราบรื่น
- 4) **การปรับปรุงกฎหมายและนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ**
หน่วยงานของรัฐควรศึกษากฎหมายหรือระเบียบของหน่วยงานที่ไม่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ	2
1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา	10
1.3 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	11
1.4 ประโยชน์และการนำไปใช้	11

บทที่ 2 ภาพรวมโครงการเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติ

2.1 การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำแนกตามขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้านของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564	12
2.2 การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562	19
2.3 สรุปผลการวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562	23

บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบของโลกตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

3.1 การวิเคราะห์การพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562	26
3.2 สรุปการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบตามแนวทางของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562	44
3.3 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลโดยใช้แนวคิดตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ของประเทศไทยกับแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบ	45

บทที่ 4 ผลการประเมินระดับความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

4.1 ภาพรวมรูปแบบโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	48
4.2 เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	60
4.3 ผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย	67

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยและต่างประเทศ	84
5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	87
5.3 แนวทางการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไป	89

บทที่ 01

บทนำ

รัฐบาลดิจิทัล (Digital Government)¹ เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศโดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภาครัฐและการบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกประชาชน ซึ่งตรงกับแนวนโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาล² ที่ต้องการปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่มุ่งเน้น

- การพัฒนาโครงสร้างและระบบการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่
- การปรับเปลี่ยนกระบวนการอนุมัติ อนุญาตของทางราชการที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชนให้เป็นระบบดิจิทัล
- การพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ในการบริหารราชการแผ่นดิน
- การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐสู่สาธารณะ
- การส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการภาครัฐ
- การพัฒนากลไกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาบริการสาธารณะ
- การปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการทำธุรกิจและการใช้ชีวิตประจำวัน
- การกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ และเพิ่มบทบาทการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมบทบาทของเอกชนและชุมชนในการให้บริการ

โดยพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นกฎหมายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ตรงกับแนวนโยบายในการบริหารประเทศของรัฐบาล โดยกฎหมายกำหนดให้มีแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งให้สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ

¹ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

² คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562

หน้า ๕๓

เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก	ราชกิจจานุเบกษา	๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑
----------------------	-----------------	-----------------

พระราชบัญญัติ
การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ได้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

มาตรา ๑๐ ให้สำนักงานทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมอบหมาย รวมทั้งรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และให้สำนักงานดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) จัดทำร่างแผนพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมแนวทางที่คณะกรรมการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม และร่วมกระทรวงฯ ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗ (๓) เสนอคณะกรรมการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม

(๒) ประธานงาน แนะนำ และให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมมาตรา ๗ (๑) และมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ ตามมาตรา ๗ (๓) และตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) สํารวจ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อจัดทำตัวชี้วัด ดัชนีสนับสนุน
การพัฒนาวิธูปาดคิจิทัลเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาวิธูปาดคิจิทัล

(๔) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาบริหารระดับจังหวัดตามมาตรฐาน ๗ (๑) มาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ตามมาตรฐาน ๗ (๓) และแผนปฏิบัติการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐบาลมาตรา ๕ วรรคสาม เพื่อรายงานผลต่อคณะกรรมการพัฒนาบริหารระดับจังหวัด

(๕) สนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จ ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการปฏิรูปดิจิทัลกำหนด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บริกรทางวิชาการและความรู้เกี่ยวกับระบบดิจิทัลเพื่อยกระดับทักษะความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการพัฒนาวิสาหกิจกำหนด

1.1 ที่มาและความสำคัญ

แนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเป็นแนวคิดสากลในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ เพื่อยกระดับการบริหารงานและการให้บริการของภาครัฐ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนและธุรกิจ อย่างไรก็ตาม การนำแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลสากลมาประยุกต์ใช้ ของแต่ละประเทศจะมีการปรับปรุงหรืออ้างอิงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาได้ ตรงตามบริบทของแต่ละประเทศ ดังนั้น ในเนื้อหาส่วนแรกจึงอธิบายถึงที่มาและความสำคัญของ การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเพื่อสร้างความเข้าใจต่อการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศ ในภาพรวม

1.1.1 ภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในปัจจุบัน ส่งผลให้การใช้ชีวิตประจำวัน หรือการทำงานของผู้คนในสังคมเปลี่ยนไป ดังนั้น

หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐที่จะต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการทำงานโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยในการดำเนินงาน (Digitalization) เพื่อเป็นการลดขั้นตอนและความซ้ำซ้อนในกระบวนการทำงาน และเป็นการปรับบทบาทจากการใช้อำนาจมาเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ซึ่งสอดคล้องกับการประกาศคำแถลงนโยบายรัฐบาลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ต่อรัฐสภา ที่มีนโยบายหลักสำคัญประการหนึ่ง คือ การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล ได้จัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี โดยได้ขยาระยะเวลาและวัดความสามารถด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยจากระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561) เป็นระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564) ซึ่งมีจำนวนโครงการที่บรรจุอยู่ในแผนทั้งสิ้น 76 โครงการ ตามวัดความสามารถด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้าน

ในขณะเดียวกัน สพร. ยังได้ผลักดันให้มีพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562³ (พ.ร.บ.การบริหารงานฯ) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐมีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ รวมทั้งเพื่อบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าเป็นระบบข้อมูลเดียวกัน เนื่องจากการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐที่ผ่านมายังมีได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนได้อย่างเต็มที่ โดย พ.ร.บ. การบริหารงานฯ ได้กำหนดให้มีกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน การมอบหมายให้ สพร. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการรับผิดชอบงานด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการวางนโยบายหรือมาตรการที่เหมาะสม เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะการดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในปัจจุบัน สพร. จึงดำเนินการวิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลที่ปรากฏอยู่ในแผนระดับชาติที่สำคัญ เพื่อวัดผลการดำเนินโครงการในมิติต่างๆ รวมทั้งการดำเนินการด้านพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ผ่านมา ตลอดจนการนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและการติดตามประเมินผลโครงการในระยะต่อไป

1.1.2 แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

แผนระดับชาติที่ สพร. ได้นำมาพิจารณาและศึกษาวิเคราะห์ประกอบการจัดทำรายงานฉบับนี้ เพื่อให้มองเห็นภาพรวมและทราบแนวทางของแผนการพัฒนาประเทศ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนงาน การดำเนินการและโครงการต่างๆ ที่หน่วยงานราชการเสนอต่อรัฐบาลและถูกประกาศไว้ในแผนระดับชาติ

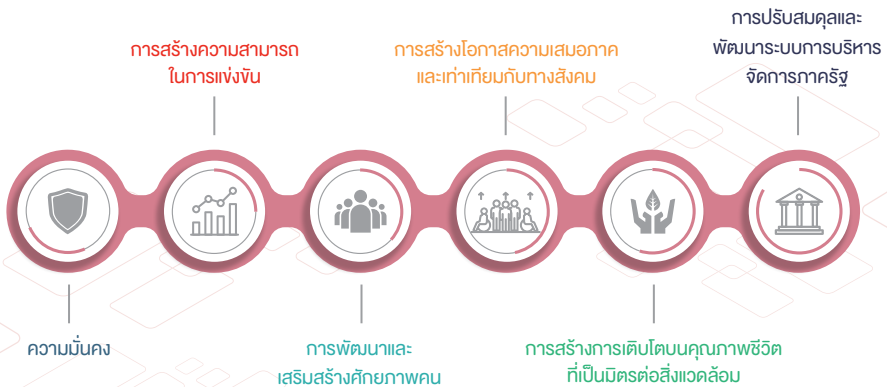
ซึ่งข้อมูลที่กล่าวมาถือเป็นข้อมูลสำคัญ ซึ่งทำให้ สพร. มองเห็นถึงกรอบทิศทางการวางแผนงานและการจัดทำยุทธศาสตร์ของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาหลักไปจนถึงแผนระดับปฏิบัติการ

³ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2562

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) รัฐบาลได้วางเป้าหมายเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และมอบหมายให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ ซึ่งประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 โดยมีการกำหนดกรอบแนวทางในการจัดทำแผนระดับชาติให้มีความสอดคล้องและเกิดการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ตาวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสูงและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาประเทศและการบริหารงานในภาครัฐเป็นไปอย่างรวดเร็วสามารถตอบสนองต่อสถานะความจำเป็นของประเทศและความต้องการของประชาชน ภายใต้การจัดสรรและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่างๆ ของประเทศที่มีอย่างจำกัด จึงได้กำหนดประเด็นเร่งด่วนในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2565) โดยสามารถแบ่งเป็น 4 กลุ่ม 15 ประเด็น และได้กำหนดโครงการขับเคลื่อนจำนวน 81 โครงการ สพร. ได้พิจารณาโครงการที่ดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการนำดิจิทัลมาใช้เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการและมีเป้าหมายเพื่อใช้ในการบริหารจัดการภาครัฐและให้บริการประชาชน พร้อมทั้งความสมบูรณ์ของข้อมูลในการประกอบการพิจารณา ซึ่งมี สพร. ได้พิจารณาคัดเลือกโครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล จำนวน 16 โครงการ

ภาพที่ 2 ประเด็นเร่งด่วนภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 15 ประเด็น

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2) แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด 16 บัญญัติให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ตามมาตรา 258 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งได้มีการตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2560 เป็นต้นมา โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจำนวน 11 ด้าน⁴ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2560 โดยคณะกรรมการมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟัง

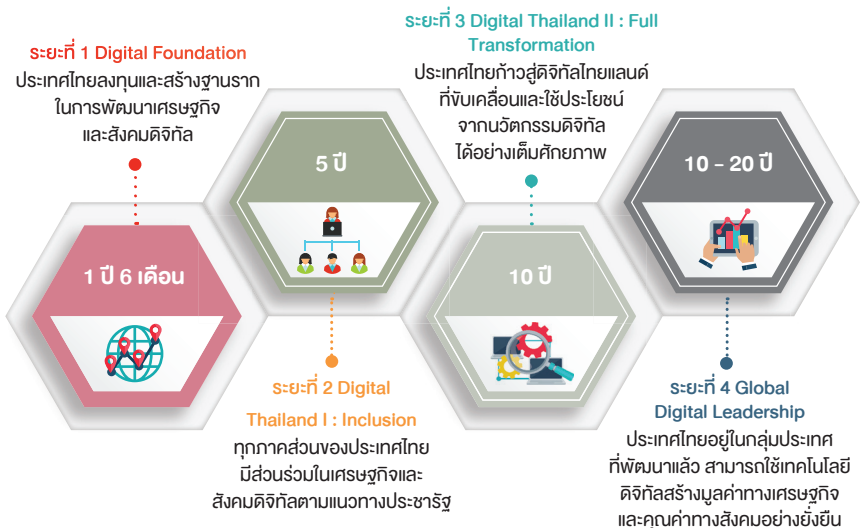
⁴ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จำนวน 11 ด้าน ได้แก่ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสังคม คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวางเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ซึ่งที่ผ่านมาคณะกรรมการปฏิรูปได้ดำเนินการจัดทำแผนงาน / โครงการต่างๆ ในด้านที่เกี่ยวข้อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 131 ประเด็น ปฏิรูป 472 แผนงาน / โครงการ ทั้งนี้ สพร.ได้พิจารณาแผนงาน / โครงการภายใต้แผนปฏิรูปตามที่คณะกรรมการได้จัดทำขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล พร้อมทั้งความสมบูรณ์ของข้อมูล มีจำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น 169 โครงการ

3) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565) รัฐบาลได้ประกาศนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2561 - 2580 ลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2562 นโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ดังนั้น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในระยะยาวอย่างยั่งยืนให้สอดคล้องกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และได้กำหนดแนวทางการพัฒนาหรือภูมิทัศน์ดิจิทัลออกเป็น 4 ระยะดังนี้

ภาพที่ 3 ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย (Thailand Digital Landscape)

ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทยในระยะเวลา 20 ปี

ที่มา : แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 20 ปี

สำหรับการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 ให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปรับปรุงระยะเวลาของแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 20 ปี จากเดิม พ.ศ. 2560 - 2579 เป็น พ.ศ. 2561 - 2580 เพื่อให้สอดคล้องกับระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งภายใต้แผนฉบับดังกล่าวประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ดิจิทัลประสิทธิภาพสูง
ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ปรับเปลี่ยนภาครัฐ
สู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 2

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 5

พัฒนากำลังคนให้พร้อม
เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและ
สังคมดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 3

สร้างสังคมคุณภาพ
ที่ทั่วถึงเท่าเทียม
ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 6

สร้างความเชื่อมั่น
ในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ทั้งนี้ โครงการที่ขับเคลื่อนภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วยโครงการสำคัญจำนวน 90 โครงการ แต่จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าโครงการภายใต้แผนมีความซ้ำซ้อนกับโครงการภายใต้แผนฉบับอื่น ดังนั้น การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจึงรวบรวมเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลและไม่มีความซ้ำซ้อน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 54 โครงการ

4) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561)

ตามที่ สพร. ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2561) โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559 ให้ดำเนินการเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐ โดยมีการกำหนดควมวิสัยทัศน์ของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

“

ใน 3 ปี ข้างหน้า ภาครัฐไทยจะยกระดับสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการดำเนินงานแบบอัจฉริยะให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง

”

ซึ่งแผนดังกล่าวดำเนินการภายใต้ 4 ยุทธศาสตร์หลัก ดังแสดงในแผนภาพที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 18 มาตรการ⁵

ภาพที่ 4 ยุทธศาสตร์และขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย
ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561)

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถ รองรับการไปสู่รัฐบาลดิจิทัล

- การบูรณาการข้อมูลผ่านระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลาง
- การยืนยันตัวตนและบริหารจัดการสิทธิโดยใช้ Smart Card หรือผ่านบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง
- การให้ทุกข้อมูลงานบริการผ่านการจุดเดียว โดยมีผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง
- การแก้ไขเรื่องร้องเรียนและการเข้าถึงความต้องการในเชิงรุก
- โครงสร้างพื้นฐานการให้บริการอิเล็กทรอนิกส์
- ยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของภาคธุรกิจ

- การเกษตรแบบครบวงจรรายบุคคลผ่านการบูรณาการ
- การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวแบบครบวงจร
- การบูรณาการงานบริการด้านการลงทุนข้ามหน่วยงาน
- การบูรณาการการนำเข้าส่งออกแบบครบวงจร
- การส่งเสริม SME แบบบูรณาการเชิงรุก เพื่อส่งเสริมการเติบโต
- ระบบภาษีบูรณาการข้ามหน่วยงานแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

- การให้บริการความช่วยเหลือแบบบูรณาการในเชิงรุก
- การบูรณาการตลาดแรงงานแบบครบวงจร

ยุทธศาสตร์ที่ 4

การยกระดับความมั่นคง และเพิ่มความปลอดภัยของประชาชน

- การรักษาความปลอดภัยสาธารณะในเชิงรุก โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก
- การประเมินความเสี่ยงผู้โดยสารข้ามแดนล่วงหน้าและพิสูจน์ตัวตนผ่านช่องทางอัตโนมัติ
- การบูรณาการข้อมูลเพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ
- การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบริหารจัดการในการะงัดกุด

ที่มา : แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561)

⁵ ขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 18 มาตรการประกอบด้วย ด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ด้านการให้ข้อมูล ด้านโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล ด้านการยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ ด้านการรับฟังความคิดเห็น ด้านการยกระดับศักยภาพบุคลากรภาครัฐ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการลงทุน ด้านการนำเข้า/ส่งออก ด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านภาษีและรายได้ ด้านความปลอดภัยสาธารณะ ด้านการบริหารจัดการชายแดน ด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ และด้านการจัดการในภาวะวิกฤต

5) (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 – 2564

ภายหลังที่ สพร. ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะที่ 1 หรือแผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561) ที่ครอบคลุมแนวทางการพัฒนา จิตความสามารถเชิงดิจิทัลภาครัฐทั้งหมด 18 ด้าน และได้มีการดำเนินโครงการภายใต้แผนไปแล้ว ระยะหนึ่ง สพร. จึงได้จัดทำ (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะที่ 2 อย่างต่อเนื่อง โดยมีการขยายขอบเขตระยะเวลาจากเดิม ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 – 2561) เป็นระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 – 2564) พร้อมทั้งมีการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ของประเทศไทย

“ยกระดับภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการทำงานแบบอัจฉริยะ ให้บริการ โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างแท้จริง”

ทั้งนี้ เพื่อให้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด การดำเนินงานต้องอยู่บนพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่ การบูรณาการภาครัฐ (Government Integration) การดำเนินงานแบบอัจฉริยะ (Smart Operation) การให้บริการโดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Services) และการสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Driven Transformation) ดังแผนภาพที่ 5

ภาพที่ 5 วิสัยทัศน์รัฐบาลดิจิทัล (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะที่ 2

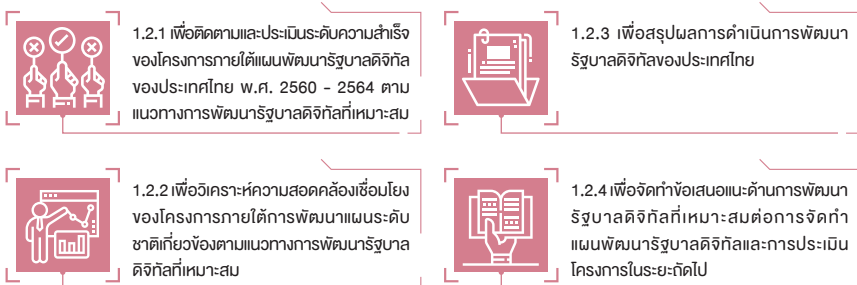

ที่มา : (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564)

นอกจากนี้ (ร่าง) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564 ได้มีการเพิ่มยุทธศาสตร์การบูรณาการและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล และได้เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 26 มาตรการ รวมทั้งมีจำนวนโครงการที่ขับเคลื่อนภายใต้แผนฉบับนี้ทั้งสิ้น 76 โครงการ

1.2 วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา

เพื่อให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ได้ผลการติดตามและประเมินผลที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยในระยะถัดไป และเพื่อสามารถกำหนดกรอบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไปได้ สพร. จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.3 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์และจัดทำรายงานฉบับนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.3.1 ข้อมูลด้านนโยบายและแผนระดับชาติ ซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมมาจากเอกสารของภาครัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่มีการเผยแพร่ และสามารถเข้าถึงได้จากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล

1.3.2 ข้อมูลด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสากล ซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากประเทศต้นแบบที่มีระดับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสูง และมีความโดดเด่นในระดับภูมิภาค ที่มีการเผยแพร่ และสามารถเข้าถึงได้จากเว็บไซต์ของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูล

1.3.3 ข้อมูลการสำรวจสถานะโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยอ้างอิงข้อมูลจากรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยฉบับปัจจุบัน และรายงานผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการจัดทำรายงานฉบับนี้

1.4 ประโยชน์และการนำไปใช้

1.4.1 ทำให้ทราบถึงสถานะการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในภาพรวม เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนและผลักดันการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ ด้วยการออกแบบนโยบาย มาตรการ และจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม

1.4.2 ทำให้ทราบถึงสถานะการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ

1.4.3 ทำให้ทราบถึงแนวโน้มการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สำคัญของต่างประเทศ เพื่อคัดเลือกประเด็นที่น่าสนใจมาใช้ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

1.4.4 สามารถรวบรวมข้อเสนอแนะจากผลวิเคราะห์ที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ และสามารถนำเสนอข้อเสนอแนะที่เหมาะสมต่อการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและการจัดทำเกณฑ์การติดตามและประเมินผลที่เหมาะสมต่อไป

บทที่ 02

ภาพรวมโครงการเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัล ภายใต้แผนระดับชาติ

เนื่องจากประเทศไทยอยู่ระหว่างการเปลี่ยนผ่านประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน จึงต้องกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหาต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าวดังนั้น โครงการและแผนงานด้านรัฐบาลดิจิทัลจึงเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ และถูกบรรจุอยู่ในแผนระดับชาติหลายฉบับ เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐบาลมีทิศทางและสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาประเทศร่วมกันได้

เพื่อให้รายงานฉบับนี้สามารถสะท้อนถึงภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศ สพร. จึงได้รวบรวมโครงการหรือแผนงานด้านรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติที่มีความสำคัญ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนการดำเนินงานปฏิรูปองค์การการปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (และแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ) และแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ที่ สพร. ได้มีการขับเคลื่อนแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมาตั้งแต่ พ.ศ. 2559 เพื่อยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลของภาครัฐทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ทั้งนี้ เพื่อให้เห็นภาพรวมการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย สพร. จึงวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและความสอดคล้องของการดำเนินโครงการภายใต้แผนระดับชาติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

2.1 การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำแนกตามขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้านของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564

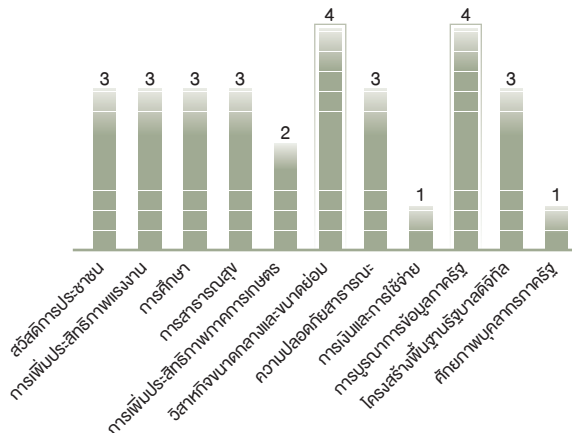
เพื่อให้เห็นภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สพร. จึงได้รวบรวมโครงการภายใต้แผนระดับชาติและวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยโดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (โครงการเร่งด่วน 15 ประเด็น)

จากการวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (15 ประเด็นเร่งด่วน) ในมิติการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้าน พบว่าบางโครงการเป็นการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลได้มากกว่า 1 ด้าน และพบว่าโครงการมุ่งเน้นไปที่การยกระดับขีดความสามารถด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 โครงการ ตัวอย่างโครงการสำคัญในมาตรการนี้ เช่น โครงการวิจัยและพัฒนาระบบ

อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร โครงการเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนผู้ประกอบการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ สู่สากล เป็นต้น และการยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 4 โครงการ ยกตัวอย่างโครงการสำคัญในมาตรการนี้ เช่น โครงการศูนย์กลาง เข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (CITIZENinfo Platform) และโครงการ ยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของประเทศไทย เป็นต้น

ภาพที่ 6 จำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (15 ประเด็นเร่งด่วน) โดยจำแนกตามมาตรการการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัล จำนวน 26 มาตรการ

หมายเหตุ : ทั้งนี้ ไม่รวมมาตรการที่ไม่มีโครงการปรากฏอยู่ในแผน ได้แก่

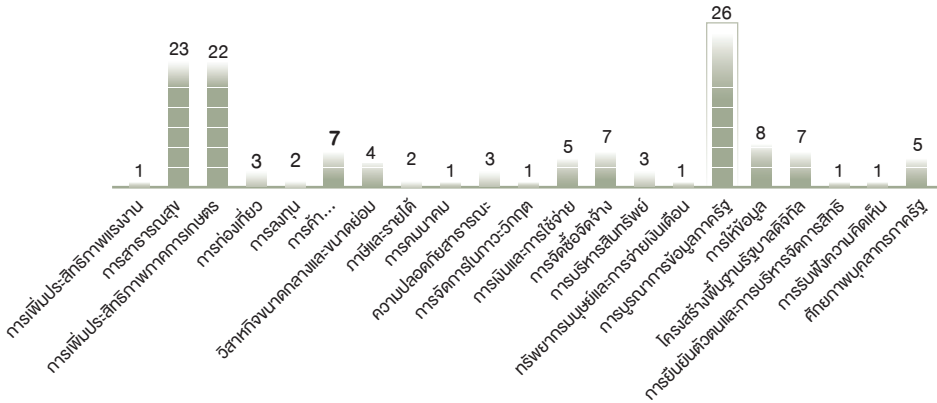
1. การท่องเที่ยว	2. การลงทุน	3. การค้า...	4. ภาษีและรายได้
5. การคมนาคม	6. สาธารณูปโภค	7. การบริหารจัดการชายแดน	8. การป้องกันภัยธรรมชาติ
9. การจัดการในภาวะวิกฤต	10. การจัดซื้อจัดจ้าง	11. การบริหารสินทรัพย์	12. ทรัพยากรมนุษย์และการจ่ายเงินเดือน
13. การให้ข้อมูล	14. การยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ	15. การรับฟังความคิดเห็น	

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.1.2 แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน

จากการวิเคราะห์แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้านในมิติการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้าน โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนนี้มุ่งเน้นไปที่ **การยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ** ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 26 โครงการ ตัวอย่างโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการเชื่อมโยงข้อมูลสำคัญของตนเข้าสู่ศูนย์ข้อมูลกลางภาครัฐ เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจและการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 7 จำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ
11 ด้าน โดยจำแนกตามมาตรการการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัล จำนวน
26 มาตรการ

หมายเหตุ : ทั้งนี้ ไม่รวมมาตรการที่ไม่มีโครงการปรากฏอยู่ในแผน ได้แก่

- 1.สวัสดิการประชาชน
2. การศึกษา
3. สาธารณูปโภค
4. การบริหารจัดการชายแดน

5. การป้องกันภัยธรรมชาติ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.1.3 แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและแผนปฏิบัติการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)

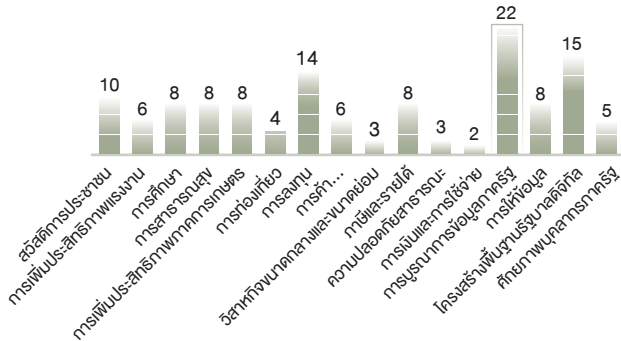

จากการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)

ในมิติการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้าน โครงการมุ่งเน้นไปที่การยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ซึ่งมีโครงการที่เกี่ยวข้องจำนวน 22 โครงการ

ตัวอย่างโครงการที่สำคัญ เช่น โครงการพัฒนาระบบ e-Market Place กลาง โครงการ e-Logistics โครงการ e-Payment เป็นต้น

ภาพที่ 8 จำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ภายใต้แผนปฏิบัติการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยจำแนกตามมาตรการการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัล จำนวน 26 มาตรการ

หมายเหตุ : ทั้งนี้ ไม่รวมมาตรการที่ไม่มีโครงการปรากฏอยู่ในแผน ได้แก่

1. การคมนาคม
2. สาธารณูปโภค
3. การบริหารจัดการชายแดน
4. การป้องกันภัยธรรมชาติ
5. การจัดการในภาวะวิกฤต
6. การจัดซื้อจัดจ้าง
7. การบริหารสินทรัพย์
8. ทรัพยากรมนุษย์และการจ่ายเงินเดือน
9. การยืนยันตัวตนและการบริหารจัดการสิทธิ
10. การรับฟังความคิดเห็น

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.1.4 แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564

เป็นแผนการดำเนินงานที่มีเป้าประสงค์ในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลเป็นหลัก
โครงการที่บรรจุอยู่ในแผนมุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถ

2 มาตรการ ได้แก่

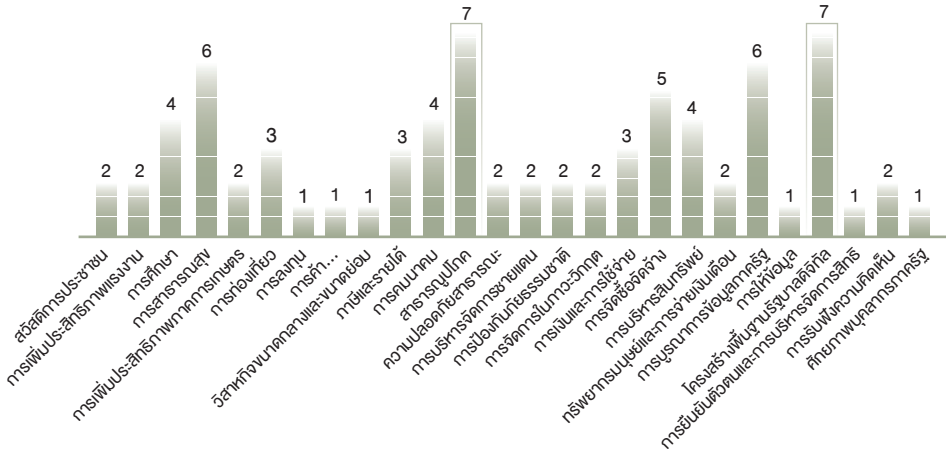
มาตรการการยกระดับ ด้านสาธารณูปโภค

จำนวน 7 โครงการ ยกตัวอย่าง
โครงการสำคัญที่ขับเคลื่อน
เช่น โครงการการบริการ
ณ จุดเดียว (One Stop Service)
โครงการพัฒนาระบบ
Smart Meter เป็นต้น

มาตรการการยกระดับ ขีดความสามารถด้านโครงสร้าง พื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล จำนวน

7 โครงการ ยกตัวอย่างโครงการสำคัญ
ที่ขับเคลื่อน เช่น โครงการการพัฒนา
เครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยง
หน่วยงานภาครัฐ (GIN) โครงการ
การพัฒนาระบบคลาวด์
ภาครัฐ (G-Cloud) เป็นต้น

ภาพที่ 9 จำนวนโครงการที่อยู่ภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564 โดยจำแนกตามมาตรการการยกระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัล จำนวน 26 มาตรการ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สวส.

สรุปภาพรวมโครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

จากการวิเคราะห์โครงการที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติ ทั้ง 4 แผน ทำให้เห็นว่าโครงการต่าง ๆ ที่ขับเคลื่อนนั้นมีแนวโน้มและทิศทางที่มุ่งเน้น **การยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐมากที่สุด** ดังตารางแสดงที่ 1 โดยมีจำนวนโครงการที่มุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐทั้งสิ้น 58 โครงการ

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนโครงการที่เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติต่าง ๆ ในมิติการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนาธุรกิจดิจิทัล 26 ด้าน

แผนระดับชาติ ต่าง ๆ		มาตรการการยกระดับขีดความสามารถ 26 ด้าน																										
		ด้านที่ 1	ด้านที่ 2	ด้านที่ 3	ด้านที่ 4	ด้านที่ 5	ด้านที่ 6	ด้านที่ 7	ด้านที่ 8	ด้านที่ 9	ด้านที่ 10	ด้านที่ 11	ด้านที่ 12	ด้านที่ 13	ด้านที่ 14	ด้านที่ 15	ด้านที่ 16	ด้านที่ 17	ด้านที่ 18	ด้านที่ 19	ด้านที่ 20	ด้านที่ 21	ด้านที่ 22	ด้านที่ 23	ด้านที่ 24	ด้านที่ 25	ด้านที่ 26	
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (15 ประเด็นเร่งด่วน)		3	3	3	3	2	0	0	0	4	0	0	0	3	0	0	0	0	1	0	0	0	4	0	3	0	0	1
แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน		0	1	0	23	22	3	2	7	4	2	1	0	3	0	0	1	5	7	3	1	26	8	7	1	1	1	5
แผน DE ⁶		10	6	8	8	8	4	14	6	3	8	0	0	3	0	0	0	2	0	0	0	22	8	15	0	0	5	
แผน DG ⁷		2	2	4	6	2	3	1	1	1	3	4	7	2	2	2	2	3	5	4	2	6	1	7	1	2	1	
รวมทั้งสิ้น		15	12	15	40	34	10	17	14	12	13	5	7	11	2	2	3	11	12	7	3	58	17	32	2	3	12	

หมายเหตุ :

ด้านที่ 1 คือ การยกระดับขีดความสามารถประชาชน

ด้านที่ 2 คือ การยกระดับขีดความสามารถเพิ่มประสิทธิภาพแรงงาน

ด้านที่ 3 คือ การยกระดับขีดความสามารถศึกษา

ด้านที่ 4 คือ การยกระดับขีดความสามารถสุขภาพ

ด้านที่ 5 คือ การยกระดับขีดความสามารถเพิ่มประสิทธิภาพภาคการเกษตร

ด้านที่ 6 คือ การยกระดับขีดความสามารถท่องเที่ยว

ด้านที่ 7 คือ การยกระดับขีดความสามารถทุน

ด้านที่ 8 คือ การยกระดับขีดความสามารถค้า (นำเข้า/ส่งออก)

ด้านที่ 9 คือ การยกระดับขีดความสามารถกลางและขนาดย่อม

ด้านที่ 10 คือ การยกระดับขีดความได้

ด้านที่ 11 คือ การยกระดับขีดความสามารถ

ด้านที่ 12 คือ การยกระดับขีดความสามารถภูมิภาค

⁶ แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2561 -2565)

⁷ แผนพัฒนาธุรกิจดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2560 - 2564

ด้านที่ 13 คือ การยกระดับด้านความปลอดภัยสาธารณะ
ด้านที่ 14 คือ การยกระดับด้านการบริหารจัดการชายแดน
ด้านที่ 15 คือ การยกระดับด้านการป้องกันภัยธรรมชาติ
ด้านที่ 16 คือ การยกระดับด้านการจัดการในภาวะวิกฤต
ด้านที่ 17 คือ การยกระดับด้านการเงินและการใช้จ่าย
ด้านที่ 18 คือ การยกระดับด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
ด้านที่ 19 คือ การยกระดับด้านการบริหารสินทรัพย์
ด้านที่ 20 คือ การยกระดับด้านทรัพยากรมนุษย์
และการจ่ายเงินเดือน

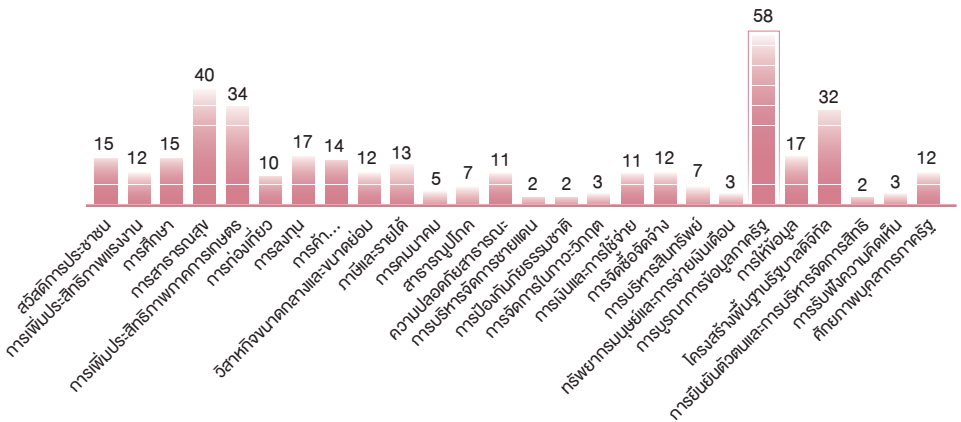
ด้านที่ 21 คือ การยกระดับด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ
ด้านที่ 22 คือ การยกระดับด้านการให้ข้อมูล
ด้านที่ 23 คือ การยกระดับด้านโครงสร้างพื้นฐานรัฐบาลดิจิทัล
ด้านที่ 24 คือ การยกระดับด้านการยืนยันตัวตน
และการบริหารจัดการสิทธิ
ด้านที่ 25 คือ การยกระดับด้านการรับฟังความคิดเห็น
ด้านที่ 26 คือ การยกระดับด้านศักยภาพบุคลากรภาครัฐ

จากตารางที่ 1 ที่แสดงถึงจำนวนโครงการที่จำแนกตามขีดความสามารถด้านพัฒนารัฐบาล ทั้ง 26 ด้าน พบว่า **ขีดความสามารถที่มีจำนวนโครงการมากที่สุด คือ ด้านที่ 21 การยกระดับด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐ** ที่มีจำนวนโครงการด้านพัฒนารัฐบาลดิจิทัลรวมจากแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องจำนวน 58 โครงการ โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการศูนย์กลางเข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (CITIZENinfo Platform) โครงการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) การพัฒนาระบบ e-Market Place กลาง / e-Logistics และ e-Payment โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและบริการภาครัฐ Linkage Center เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายของรัฐที่เน้นพัฒนาการทำงานภาครัฐด้วยการเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลการทำงานระหว่างกัน รวมทั้งความเข้าใจและการดำเนินการที่ถูกต้องของหน่วยงานที่พัฒนาโครงการเพื่อยกระดับด้านการบูรณาการข้อมูลภาครัฐซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาการทำงานของภาครัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบใหม่ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการภาครัฐ ที่ส่งผลให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการรับบริการสาธารณะที่รวดเร็วและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

นอกจากนี้ ยังมีขีดความสามารถในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลด้านอื่นที่มีการดำเนินโครงการจำนวนมากเช่นกัน โดยขีดความสามารถด้านสาธารณสุขมีโครงการรวม 40 โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการพัฒนาระบบบริการด้านสุขภาพสำหรับประชาชนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Health Services) โครงการส่งเสริมการเฝ้าระวังและดูแลสุขภาพตลอดทุกช่วงวัยไทยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การลงทุนและพัฒนาระบบสำหรับจัดการ Provincial Health Information Exchange เป็นต้น ขีดความสามารถด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรมีโครงการรวม 34 โครงการ เช่น ระบบบริการเกษตรกรฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer One) โครงการพัฒนาระบบบริการเกษตรดิจิทัล โครงการพัฒนา New Generation Smart Farmers ทั่วประเทศ โครงการการพัฒนาแปลงเกษตรอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Farming) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม

หลายโครงการมีขอบเขตการดำเนินงานที่กว้างและครอบคลุมหลายประเด็น จึงอาจเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ ดังนั้น การดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไป จึงควรเน้นการพัฒนาโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกันระหว่างหน่วยงานจะเป็นทางออกที่ดีที่สุด

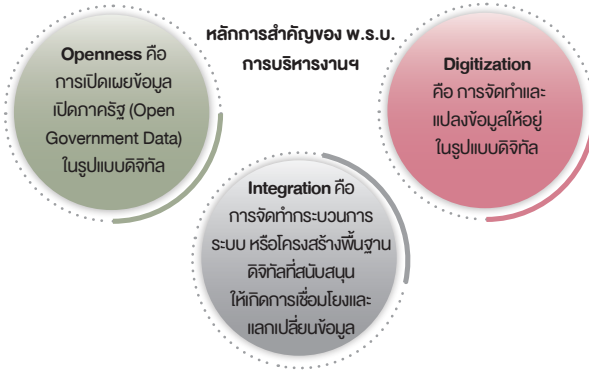
ภาพที่ 10 ภาพรวมจำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ภายใต้แผนระดับชาติน้ำหนัก 4 แผน จำแนกตามขีดความสามารถเชิงดิจิทัล จำนวน 26 มาตรการ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.2 การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล จำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันการดำเนินนโยบายด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล จึงได้ออกพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อยกระดับการบริหารงานภาครัฐและการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ซึ่งจะส่งผลให้ภาครัฐสามารถบูรณาการการทำงานระหว่างกันด้วยระบบที่มีความมั่นคงปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส ทั้งนี้ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

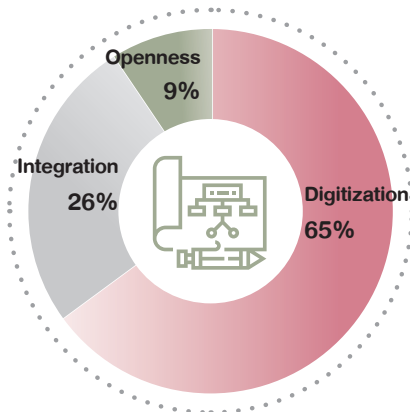

ทั้งนี้ สพร. ได้นำแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามพ.ร.บ.บริหารงานฯ มาวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่สำคัญ และมีโครงการด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลปรากฏอยู่ในแผน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ในแต่ละแผน ดังนี้

2.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (โครงการเร่งด่วน 15 ประเด็น)

สพร. ได้นำโครงการเร่งด่วน 15 ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจำนวน 30 โครงการ มาวิเคราะห์ตามแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ พบว่าภาพรวมของโครงการของ 15 ประเด็นเร่งด่วนมุ่งเน้นด้าน Digitization มากที่สุดถึงร้อยละ 65 โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผลิตภาพการผลิตและจัดความสามารถในการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ โดยกระทรวงพาณิชย์ โครงการเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติกับระบบงบประมาณ และระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โครงการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จโดยสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ สพร. เป็นต้น

ภาพที่ 11 ผลการจำแนกโครงการเร่งด่วนใน 15 ประเด็น ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตามหลักการของ พ.ร.บ. บริหารงานฯ

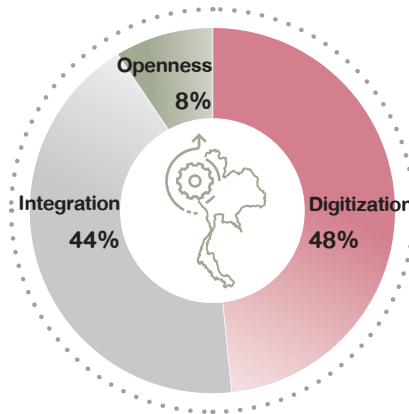

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.2.2 แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน

โครงการภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้านมีจำนวน 133 โครงการ เมื่อนำโครงการมาจำแนกตามแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ พ.ร.บ. การบริหารงานฯ พบว่าโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้าน Digitization เช่นเดียวกันกับโครงการเร่งด่วนภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 48 โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการพัฒนาและให้บริการระบบการยืนยันตัวบุคคลด้วยช่องทางดิจิทัล (Digital Identity) โดยกระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมและ สพร. โครงการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการให้บริการ แบบเบ็ดเสร็จ เช่น ระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร (Doing Business Portal) โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกับ สพร. เป็นต้น อย่างไรก็ตาม โครงการภายใต้แผนปฏิรูปประเทศมีส่วนการดำเนินโครงการด้าน Integration ในลำดับรองลงมาที่มีสัดส่วน สูง คิดเป็นร้อยละ 44 แสดงให้เห็นถึงโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ ทั้ง 11 ด้านมีความมุ่งมั่นในการปฏิรูปภาครัฐให้มีการเปลี่ยนผ่านหน่วยงานให้เป็นดิจิทัลไปพร้อมกับการส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับการทำงานของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 12 ผลการจำแนกโครงการภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน ตามหลักการของ พ.ร.บ. บริหารงานฯ

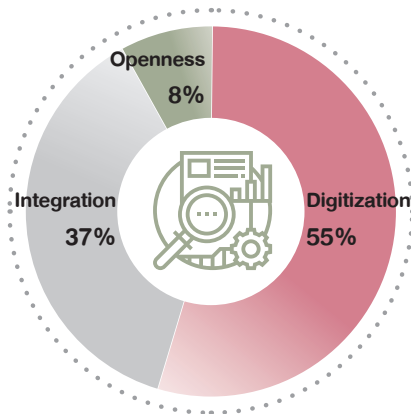
ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลโดย สพร.

2.2.3 แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมและแผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

โครงการภายใต้แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมมีจำนวน 130 โครงการเมื่อนำโครงการมาจำแนกตามแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ พ.ร.บ.

การบริหารงานฯ พบว่าโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้าน Digitization เช่นเดียวกับกับโครงการเร่งด่วนภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 55 โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการการยกระดับการผลิตไทยสู่อุตสาหกรรม 4.0 ด้วยแพลตฟอร์มการผลิตแบบดิจิทัล (Digital Manufacturing Platform) โครงการการพัฒนาแอปพลิเคชันอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Farming) โครงการพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ เช่น ระบบอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจแบบครบวงจร (Doing Business Portal) เป็นต้น รองลงมาเป็นสัดส่วนโครงการด้าน Integration ร้อยละ 37 และโครงการด้าน Openness ร้อยละ 8

ภาพที่ 13 ผลการจำแนกโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี ตามหลักการของ พ.ร.บ. บริหารงานฯ

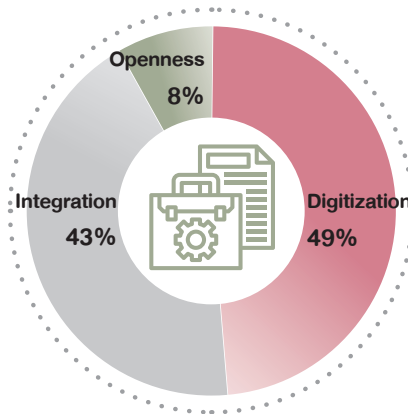

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.2.4 ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

โครงการภายใต้ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 5 ปี มีการติดตามสถานะการดำเนินโครงการ จำนวน 75 โครงการ เมื่อนำโครงการมาจำแนกตามแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ พ.ร.บ. การบริหารงานฯ พบว่าโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้าน Digitization เช่นเดียวกับกับทุกแผน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49 โดยมีโครงการสำคัญ เช่น โครงการระบบพร้อมเพย์ (PromptPay) โครงการจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการบริหารการจัดเก็บภาษี (National E-Payment) โครงการศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (บริการ GovChannel) เป็นต้น รองลงมาเป็นสัดส่วนของโครงการด้าน Integration ร้อยละ 43 และโครงการด้าน Openness ร้อยละ 8

ภาพที่ 14 ผลการจำแนกโครงการภายใต้ร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย
ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564) ตามหลัก พ.ร.บ. การบริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

2.3 สรุปผลการวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

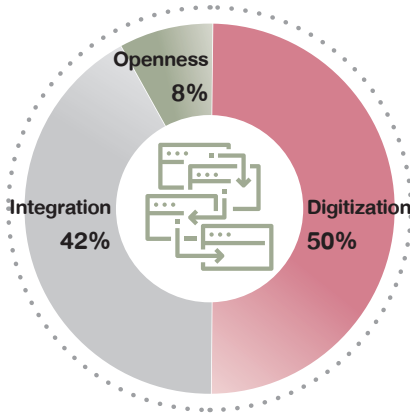
“

โครงการภายใต้แผนระดับชาติเกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล มุ่งเน้นการพัฒนาตามหลักการ Digitization มากที่สุด ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยยังอยู่ในขั้นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาข้อมูล เพื่อให้สามารถพัฒนารูปแบบการให้บริการเป็นดิจิทัลต่อไป ถัดมาโครงการภายใต้ แผนระดับชาติทั้ง 4 แผน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงการด้าน Integration ที่มีรูปแบบการพัฒนาโครงการร่วมกันมากกว่าหนึ่งหน่วยงาน

”

หรือโครงการสามารถตอบสนองต่อการทำงานได้มากกว่าหนึ่งหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินนโยบายของรัฐที่ต้องการลดความซ้ำซ้อนในการเรียกสำเนา เอกสารจากประชาชนเพื่อรองรับบริการของรัฐ ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับ ให้มีการทำงานที่เชื่อมโยงระหว่างกันได้ สุดท้ายด้าน Openness ที่เป็นรูปแบบโครงการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลที่มีจำนวนน้อยที่สุด

ภาพที่ 15 สรุปภาพรวมจำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ภายใต้แผนระดับชาติทั้ง 4 แผน โดยจำแนกตามมิติการจำแนกตามแนวทางของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

“

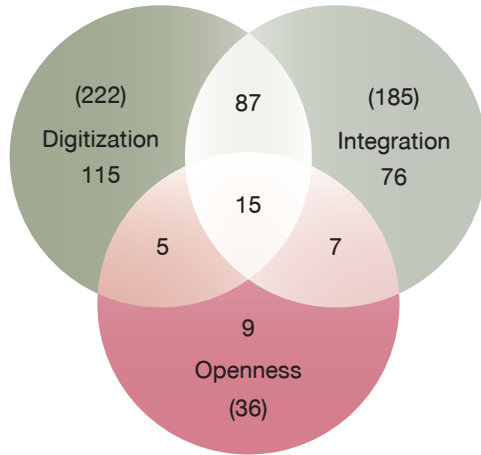
โครงการส่วนใหญ่ตรงกับแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ พ.ร.บ.ฯ มากกว่า 1 แนวคิดซึ่งโครงการเหล่านี้มักตรงกับแนวคิด Digitization และ Integration ร่วมกัน ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเปลี่ยนผ่านการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นรูปแบบดิจิทัล

”

โดยตัวอย่างโครงการรูปแบบนี้ ได้แก่ ระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของรัฐ : Thai Government Integrated HR Management System (ThaiGoviHRMS) โครงการการบริการ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ของกระทรวงมหาดไทย และระบบ National Single Window (NSW)

ในส่วนของโครงการที่ตรงตามแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ พ.ร.บ.ฯ บริหารงานฯ ในด้าน Integration และ Openness นั้น จะเป็นโครงการที่มีการนำข้อมูลที่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและเปิดเผย เพื่อให้นำไปต่อยอดและสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น โครงการ Tourism Intelligence Center ระบบศูนย์รวมข้อมูลเพื่อส่งเสริมศักยภาพ SME (SME Information Portal) เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่โครงการที่เกี่ยวข้องกับมิติ Openness จะอยู่ในช่วงพัฒนาและขยายผลเพื่อให้ในระยะถัดไปสามารถมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการเปิดเผยและต่อยอดในอนาคตได้

ภาพที่ 16 การวิเคราะห์โครงการภายใต้แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
จำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของพระราชบัญญัติการบริหารงาน
และการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

โครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการคล้ายคลึงกันถูกบรรจุในแผนระดับชาติมากกว่าหนึ่งฉบับ สะท้อนให้เห็นถึงข้อดี คือ การดำเนินโครงการอาจสามารถตอบสนองวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้มากกว่าหนึ่งแผน และแสดงถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการผลักดันโครงการนั้นๆ จึงถูกบรรจุไว้ในแผนระดับชาติหลายฉบับ ส่วนข้อเสีย คือ เกิดความซ้ำซ้อนในการรายงานความก้าวหน้าของหน่วยงานเจ้าของโครงการและหากมีการระบุงบประมาณในแผนอาจก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการคำนวณงบประมาณของรัฐได้

นอกเหนือจากการวิเคราะห์แผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยหลักการตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ แล้วอาจมีแผนระดับชาติที่มีโครงการด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลถูกบรรจุอยู่เช่นกัน อาทิ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนวิจัยแห่งชาติ เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือทางเลือกในการนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหในการดำเนินงานของภาครัฐในทุกด้าน

นอกจากโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในทางตรงแล้ว ยังมีโครงการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทางอ้อม (Indirect Project) ที่เป็นโครงการพัฒนาระบบนิเวศของรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Ecosystem) ทั้งระบบปรากฏอยู่ในแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องอีกด้วย อาทิ โครงการพัฒนาบุคลากร โครงการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารที่ล้วนแล้วแต่เป็นประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้งสิ้น

บทที่ 03

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบของโลก

ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

3.1 การวิเคราะห์การพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

ประเทศที่มีระดับการพัฒนาและมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงมักมีทิศทางการดำเนินนโยบายการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ชัดเจน เนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญของรัฐบาลดิจิทัลที่มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาประเทศโดยรวม ในบทนี้ สพร. จึงวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศกับแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม ว.ร.บ. บริหารงานฯ ซึ่งได้แก่ Digitization Integration และ Openness⁸ ตลอดจนเปรียบเทียบกับรูปแบบการดำเนินโครงการรัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยตามร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนรัฐบาลดิจิทัลและกรอบการติดตามและประเมินผลต่อไป

3.1.1 แนวทางการคัดเลือกประเทศต้นแบบ

สำนักงานการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN Department of Economic and Social Affairs : UNDESA) ได้พัฒนาดัชนีการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Government Development Index (EGDI) ขึ้นเพื่อประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของภาครัฐในการให้บริการสาธารณะขั้นพื้นฐานแก่ประชาชน โดยประเมินจากประเทศสมาชิกจำนวน 193 ประเทศใน 3 มิติหลัก ได้แก่ 1) ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม 2) ดัชนีทุนมนุษย์ และ 3) ดัชนีบริการออนไลน์

EGDI จึงเป็นดัชนีชี้วัดหลักในด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีมุมมองครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านคน และด้านการพัฒนาบริการ ดังนั้น สพร. จึงนำการจัดอันดับผลการรายงาน EGDI มาใช้เป็นเกณฑ์การคัดเลือกประเทศต้นแบบในการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ โดยมีประเทศที่คัดเลือกมาเป็นต้นแบบ ดังนี้

⁸ ทั้งนี้ การพิจารณาโครงการที่ระบุในแผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศตัวอย่างไม่รวมถึงโครงการพัฒนานวัตกรรมและโครงการด้านกฎหมาย

1) คัดเลือกประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่โดดเด่นในระดับภูมิภาค จากการรายงานผลการจัดอันดับ EGDl ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา พบว่ามีประเทศที่ได้รับผลการจัดอันดับสูงและมีความน่าสนใจ คือ **เกาหลีใต้** ได้รับอันดับที่ 1 ในการจัดอันดับ EGDl 3 ปีซ้อน (2010, 2012 และ 2014) อีกทั้งยังเป็นอีกหนึ่งด้านรัฐบาลดิจิทัลของเอเชียในการจัดอันดับนับตั้งแต่ปี 2008 เป็นต้นมา และ**สิงคโปร์**เป็นที่ 1 ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมาโดยตลอด และได้รับการจัดอันดับติดหนึ่งใน 10 ประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2012 เป็นต้นมา

2) คัดเลือกประเทศที่ได้รับอันดับดัชนีบริการออนไลน์ (OSI) สูง จากการประเมิน OSI ของประเทศสมาชิกในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้คะแนน 0.4409 (เต็ม 1) ในปี 2014 และได้คะแนน 0.6389 จากการสำรวจปีล่าสุด (2018) ซึ่งมีค่าเปลี่ยนแปลงในการสำรวจแต่ละครั้งเฉลี่ยครั้งละ 0.0989 คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับคะแนน OSI ของประเทศอื่น พบว่า **เดนมาร์ก**และ**มาเลเซีย**มีคะแนน OSI ในปี 2014 ใกล้เคียงกับประเทศไทยในการสำรวจครั้งล่าสุด คือ 0.6614 และ 0.6771 ตามลำดับ ในขณะที่**ฟิลิปปินส์**มีคะแนนในปี 2014 ใกล้เคียงกับไทยในปีเดียวกัน แต่ในการจัดอันดับครั้งต่อมาคะแนนมีค่าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมาก (เฉลี่ย 0.2007 ต่อปี) ซึ่งสามารถแสดงค่าคะแนนในแต่ละปีของประเทศที่น่าสนใจได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าคะแนน OSI ในช่วงปี 2014 ถึง 2018 ของประเทศไทยและประเทศต้นแบบ

- เทนค่าคะแนน OSI (Online Service Index) ในช่วงปี 2014 - 2016 ใกล้เคียงกับคะแนน OSI ของประเทศไทยในปัจจุบัน (ปี 2018)

ประเทศ	OSI 2018	OSI 2016	OSI 2014	การเปลี่ยนแปลง เฉลี่ย
 ไทย	0.6389	0.5507	0.4409	0.0989
 เดนมาร์ก	1	0.7753	0.6614	0.1692
 มาเลเซีย	0.8889	0.7173	0.6771	0.1058
 ฟิลิปปินส์	0.8819	0.6666	0.4803	0.2007

ที่มา : UN E-Government Survey 2014 - 2018

- เกณฑ์คะแนน EGDl ที่มีการพัฒนาสูงสุดในปีที่ผ่านมา

เกาหลี
ได้รับอันดับที่ **1**

ในการจัดอันดับ EGDl 3 ปีซ้อน (2010, 2012 และ 2014)
 อีกทั้งยังเป็นทั้งด้านรัฐบาลดิจิทัลของเอเชีย
 ในการจัดอันดับนับตั้งแต่ปี 2008

สิงคโปร์
เป็นที่ **1**

ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมาโดยตลอด และ**ได้รับ**
การจัดอันดับติดหนึ่งใน 10 ประเทศที่มีระดับการพัฒนา
สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2012 เป็นต้นมา

หมายเหตุ * ค่าประเมินประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของรัฐบาลในการให้บริการประชาชนขั้นพื้นฐาน ได้แก่
- ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม (Telecommunications Infrastructure Index : T II)
- ดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital Index : HCI)
- ดัชนีบริการออนไลน์ (Online Service Index : OSI)

** ค่าประเมินศักยภาพในการให้บริการภาครัฐผ่านช่องทางออนไลน์ ตั้งแต่การให้ข้อมูลตลอดจนการทำธุรกรรม
ต่าง ๆ รวมถึงประเมินการมีส่วนร่วมจากประชาชน (e-Participation)

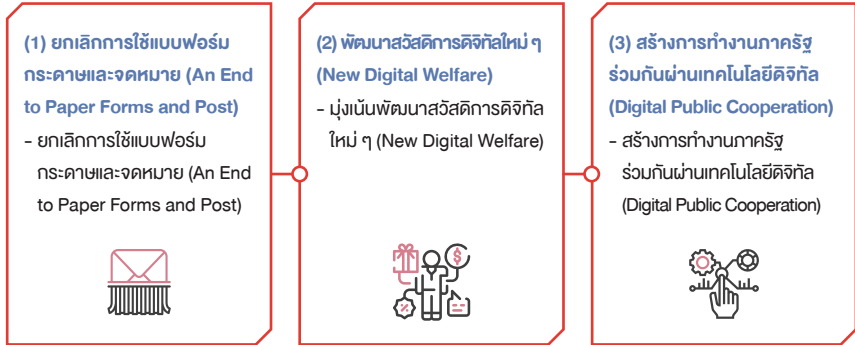
3.1.2 ประเทศต้นแบบด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

จากเกณฑ์ข้างต้น สพร. ได้คัดเลือกประเทศต้นแบบเพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ ดังนี้

1) เดนมาร์ก แผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของเดนมาร์กมีความน่าสนใจ เนื่องจากได้รับการจัดอันดับด้าน OSI ในปี 2018 เป็นอันดับ 1 และยังได้รับคะแนนประเมินเต็ม 1 คะแนนอีกด้วย โดยแผนมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

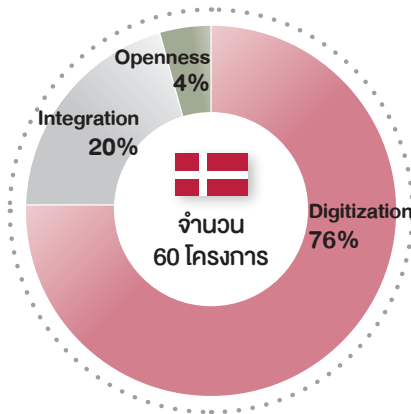
• **แผน Joint Public Digital Strategy: The Digital Road to Future Prosperity 2011-2015**⁹ รัฐบาลเดนมาร์กได้ประกาศแผนยุทธศาสตร์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างบริการสาธารณะให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลและเป็นช่องทางทั่วไปที่ประชาชนมีปฏิสัมพันธ์กับภาครัฐภายในปี 2015 โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐกลาง และท้องถิ่นใช้เครื่องมือดิจิทัลในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน แผนนี้ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ดังนี้

⁹ สามารถเข้าถึงได้ที่ <https://joinup.ec.europa.eu/collection/egovernment/document/dk-digital-road-future-prosperity-joint-public-digitisation-strategy-2011-2015>

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 60 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ดังนี้

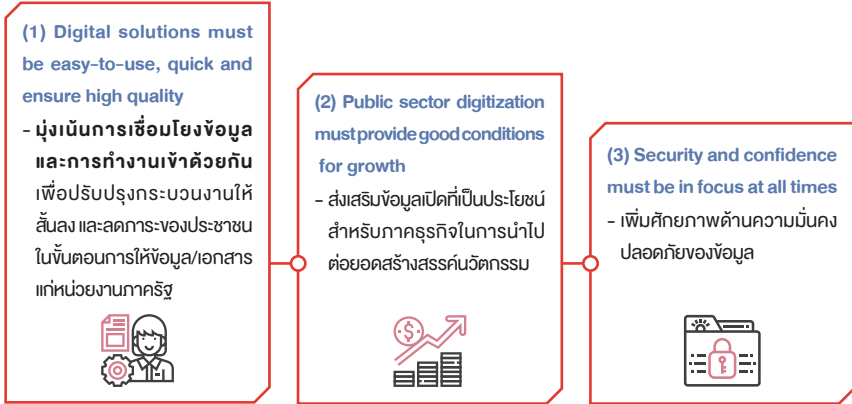
ภาพที่ 17 การวิเคราะห์โครงการของแผน Joint Public Digital Strategy ของเดนมาร์ก โดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพส.

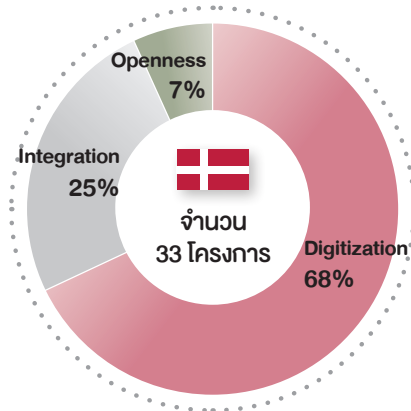
• แผน A Stronger and More Secure Digital Denmark 2016 – 2020¹⁰

แผนฉบับนี้ประกอบไปด้วยโครงการที่ต่อเนื่องมาจากแผนฉบับก่อนหน้าและโครงการใหม่ที่จะวางรากฐานให้แก่ภาครัฐของเดนมาร์กในอนาคต วิสัยทัศน์ของแผนฉบับนี้ คือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในภาครัฐที่ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตของประเทศในภาพรวม เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนภายใต้สังคมดิจิทัล ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ยุทธศาสตร์หลัก ได้แก่

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 33 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

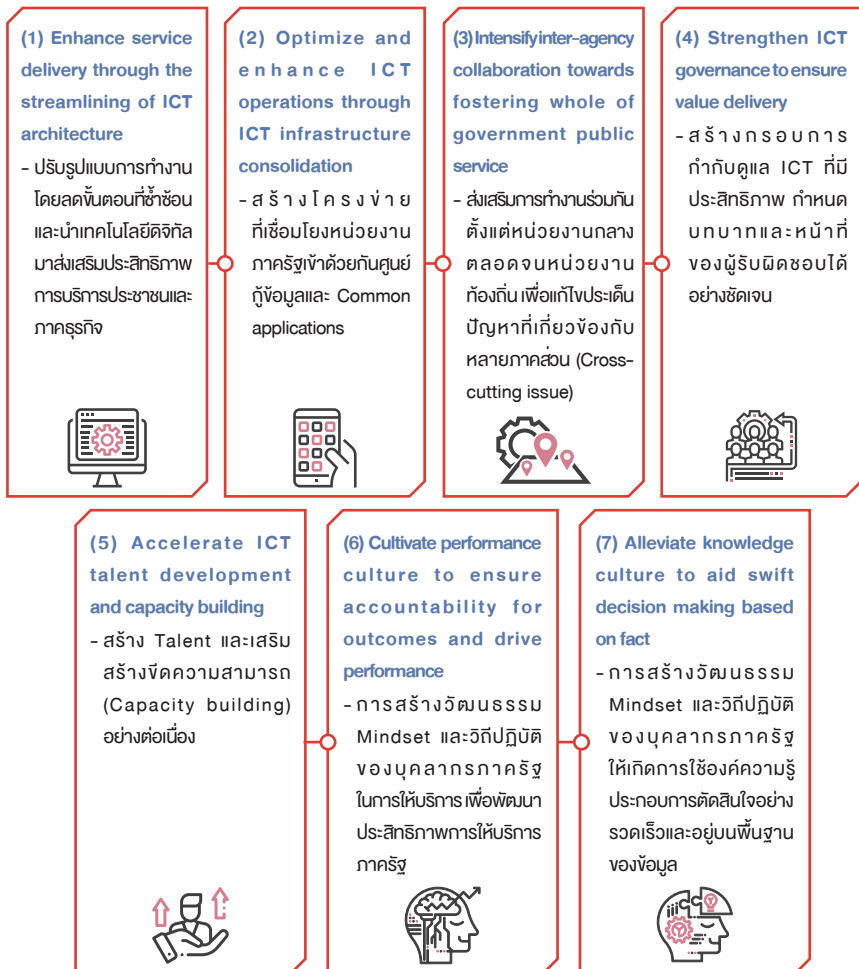
ภาพที่ 18 การวิเคราะห์โครงการของแผน A Stronger and More Secure Digital Denmark 2016 – 2020 ของเดนมาร์กโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

¹⁰ สามารถเข้าถึงได้ที่ <https://en.digst.dk/policy-and-strategy/digital-strategy/>

2) มาเลเซีย ในด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลนั้นมาเลเซียได้คะแนน OSI นำประเทศไทยมาโดยตลอด โดยในปีล่าสุด 2018 มาเลเซียได้คะแนน OSI 0.8889 ในขณะที่ไทยได้ 0.6389 ดังนั้น มาเลเซียจึงมีความน่าสนใจเนื่องจากมีทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ดี สพร. จึงได้ศึกษาแผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของมาเลเซียโดยสามารถสรุปได้ดังนี้

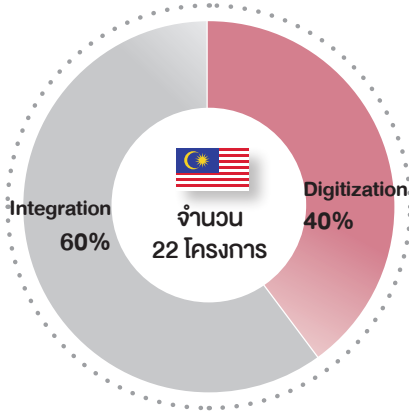
• **แผน The Malaysian Public Sector ICT Strategic Plan (2011 – 2015)¹¹** เป็นแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลหลักของมาเลเซียที่ส่งเสริมนโยบาย Vision 2020 ของประเทศ โดยมีวิสัยทัศน์ในการสร้างบริการสาธารณะที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีการทำงานแบบ Whole of Government ทำให้ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถได้รับบริการที่ตรงต่อความต้องการ และเข้าถึงบริการได้ ณ จุดเดียว แผนดังกล่าว ซึ่งประกอบด้วย 7 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

¹¹ สามารถเข้าถึงได้ที่ <https://documents.pub/document/public-sector-ict-mp-2011-2015.html>

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 22 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

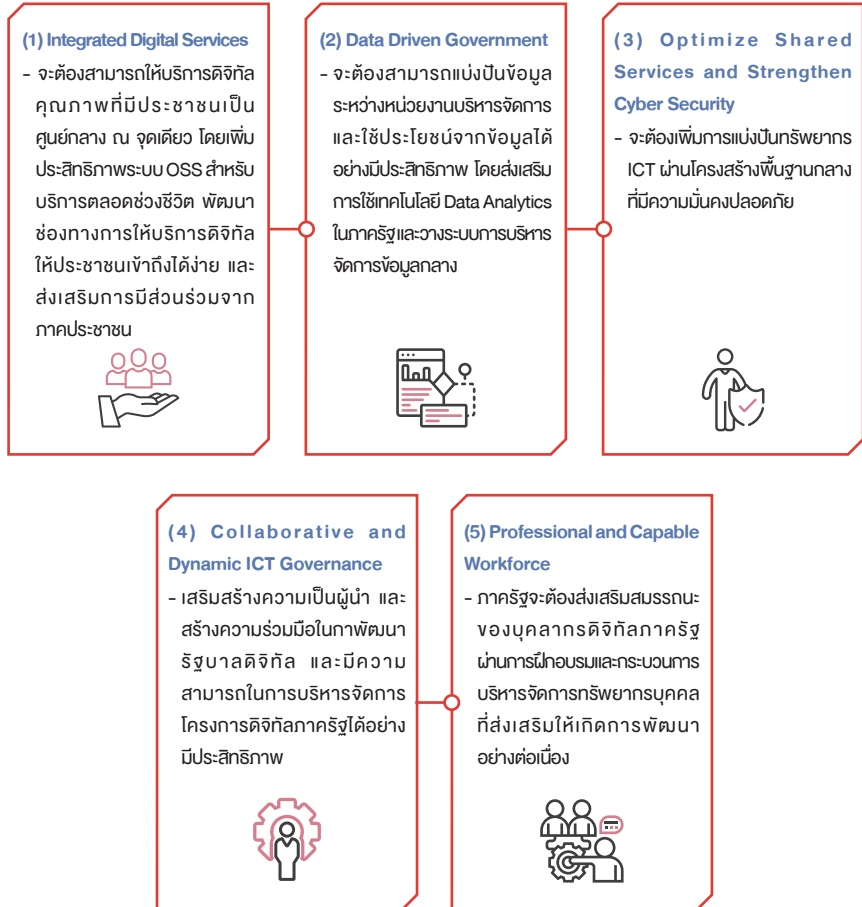
ภาพที่ 19 การวิเคราะห์โครงการของแผน The Malaysian Public Sector ICT Strategic Plan (2011 - 2015) ของมาเลเซียโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

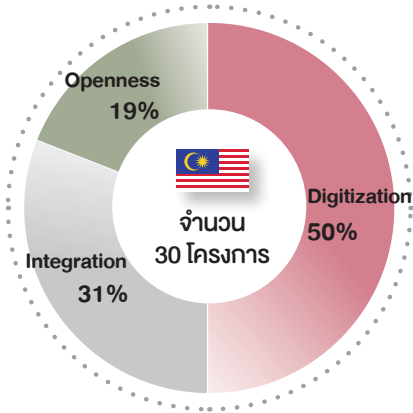
• **แผน The Malaysian Public Sector ICT Strategic Plan (2016 – 2020)¹²** แผน PSISP ฉบับนี้กำหนดวิสัยทัศน์ให้รัฐบาลของมาเลเซียเป็น “รัฐบาลดิจิทัลที่เป็นผู้นำในการให้บริการที่ครอบคลุมคนทุกกลุ่มและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ประเด็นขับเคลื่อน ได้แก่

¹² สามารถเข้าถึงได้ที่ http://www.mampu.gov.my/images/agensikerajaan/perkhidmatan/The-Malaysian-Public-Sector-ICT-Strategic-Plan-2016_2020.pdf

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 30 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 20 การวิเคราะห์โครงการของแผน PSISP 2016 - 2020 ของมาเลเซียโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

3) ฟิลิปปีนส์ เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนเช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย โดยคะแนน OSI ของฟิลิปปินส์เพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในการจัดอันดับระหว่างปี 2014 ถึง 2018 ฟิลิปปินส์ได้รับคะแนนในปี 2014 ใกล้เคียงกับไทยในปีเดียวกันแต่ในการจัดอันดับครั้งต่อมามีคะแนนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอย่างมาก (เฉลี่ย 0.2007 ต่อปี) โดยแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของฟิลิปปินส์มีความน่าสนใจดังนี้

• **แผน E-Government Masterplan (2013 – 2016)¹³** แผนฉบับนี้เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวในการเชื่อมโยงโครงข่าย ICT ของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดซึ่งนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาด้านเทคนิคแล้ว ยังกล่าวถึงการปรับเปลี่ยนระบบการกำกับดูแลเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความเหมาะสมด้วย ทั้งในด้านกฎหมาย นโยบาย และการส่งเสริมให้หน่วยงานเกิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน

วิสัยทัศน์ของแผนฉบับนี้คือ “รัฐบาลบูรณาการที่นำดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการออนไลน์ที่โปร่งใสและมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการนำไปสู่วิสัยทัศน์ ดังนี้

(1) e-Government System of Governance

- ส่วนนี้กำหนดกรอบโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานขับเคลื่อนที่สำคัญ การจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดิจิทัลที่สำคัญ และการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย / กฎระเบียบให้อื้อต่อการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ

(2) The Foundation Base

- เพื่อลดการทำงานแบบแยกส่วน แผนจึงระบุการทำโครงสร้างพื้นฐานกลางที่มีประสิทธิภาพและความมั่นคงปลอดภัยสำหรับการทำงานร่วมกัน โดยครอบคลุมถึงระบบการลงทะเบียนและยืนยันตัวตน ระบบบริหารจัดการภายในภาครัฐและระบบกลางที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการออนไลน์ร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ

(3) Application and e-Governance Services

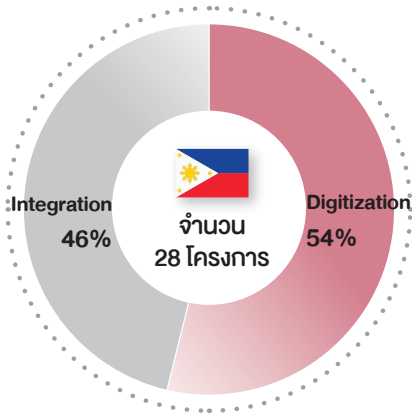
- การให้บริการประชาชนเป็นการกิจสำคัญของหน่วยงานภาครัฐ รัฐบาลจึงเริ่มนำร่องพัฒนาจากบริการที่มีความต้องการใช้งานสูงโดยเริ่มจาก 3 กลุ่มบริการที่มีมาตรฐานการทำงานชัดเจนและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการทำงานร่วมกัน ได้แก่ บริการด้านสาธารณสุข บริการด้านอุดมศึกษา และบริการงานยุติธรรม

¹³ สามารถเข้าถึงได้ที่ https://www.gov.ph/documents/495812/518611/egmp-2.0-popular-version_final.pdf

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 28 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 21 การวิเคราะห์โครงการของแผน E-Government Masterplan 2013 - 2016
ของปี/สิบปีนส่โดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

4) สิงคโปร์ เป็นประเทศชั้นนำในกลุ่มสมาชิกอาเซียนและมีความโดดเด่นด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมาสิงคโปร์ได้คะแนนประเมิน EGDl ในระดับสูงและเป็นอันดับหนึ่งด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในอาเซียน แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศสิงคโปร์มีความน่าสนใจดังนี้

- **E-Government Masterplan 2011 – 2015¹⁴** eGov 2015 เป็นแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของสิงคโปร์ซึ่งผลักดันให้เกิดบริการและช่องทางใหม่ที่จะช่วยเพิ่มการเข้าถึงและประสิทธิภาพการให้บริการ eGov 2015 จึงมีแนวคิดในการเปลี่ยนจาก Government-to-You เป็น Government-with-You ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมมากขึ้นโดยมีวิสัยทัศน์ “รัฐบาลแห่งความร่วมมือที่ร่วมสร้างและเชื่อมต่อกับประชาชน” ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ

(1) Co-creating for Greater Value

- ให้อำนาจประชาชนและภาคธุรกิจร่วมพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์ใหม่กับภาครัฐโดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการผ่านช่องทางเว็บไซต์และอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ และทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการแพลตฟอร์มเพื่อเป็นพื้นที่สำหรับทุกภาคส่วนในการพัฒนาบริการร่วมกัน

(2) Connective for Active Participation

- แสวงหาโอกาสจากพฤติกรรมของประชาชนที่ใช้อินเทอร์เน็ตในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น โดยการพัฒนาช่องทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกับนโยบายสาธารณะผ่านช่องทางออนไลน์

(3) Catalyzing Whole-of-Government Transformation

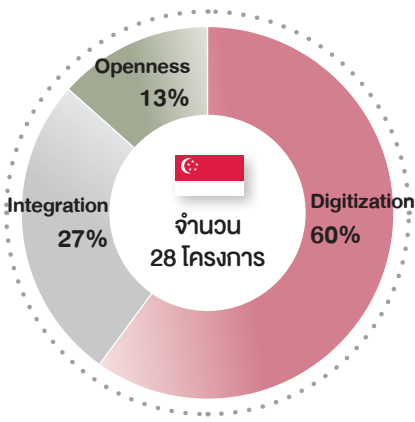
- ต่อยอดจากการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ผ่านมาในโครงสร้างพื้นฐาน บริการ และศักยภาพบุคลากรภาครัฐเพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้วย ICT

¹⁴ สามารถเข้าถึงได้ที่ <https://www.tech.gov.sg/files/media/corporate-publications/2016/01/eGovBOOK1115.pdf>

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 28 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 22 การวิเคราะห์โครงการของแผน eGov 2015 ของสิงคโปร์โดยใช้แนวทางการพัฒนา
รัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ของ สพร.

• **แผน Digital Government Blueprint (2018 – 2023)¹⁵** รัฐบาล

สิงคโปร์ประกาศ Digital Government Blueprint (DGB) ในปี 2561 เพื่อแสดงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้มากขึ้น ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ โดยสร้างแพลตฟอร์มดิจิทัลและข้อมูลกลาง (Common digital and data platform) และพัฒนาศักยภาพด้านดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนอีกด้วย

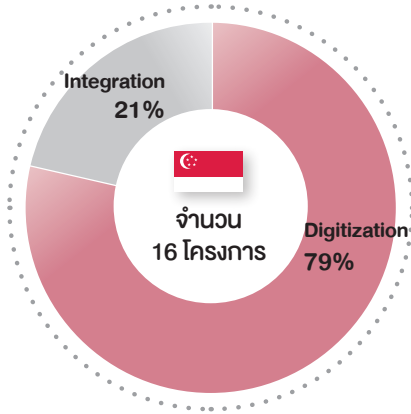

“Digital to the core, and serves with heart” เป็นวิสัยทัศน์ของ DGB ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลในการให้บริการดิจิทัล แต่ยังคงความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้รับบริการ (Human Touch) และสร้างประสบการณ์รับบริการที่ดี DGB ประกอบด้วย 6 วิสัยทัศน์ ดังนี้

¹⁵ สามารถเข้าถึงได้ที่ https://www.smartnation.sg/docs/default-source/default-document-library/dgb_booklet_june2018.pdf

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 16 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 23 การวิเคราะห์โครงการของแผน DGB (2018 – 2023) ของสิงคโปร์โดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

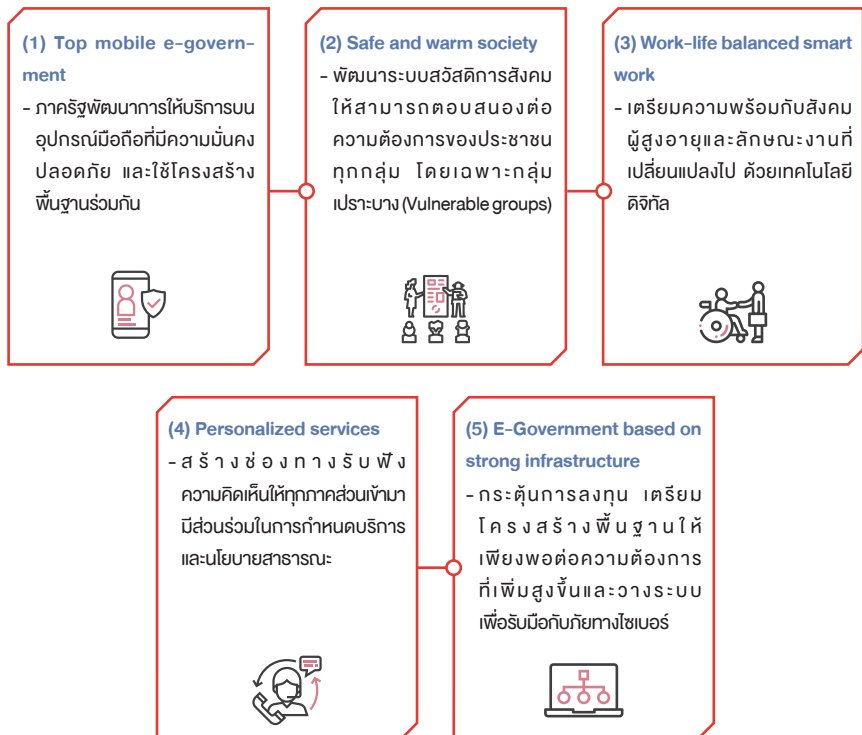

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูล ของ สพร.

5) เกาหลี เป็นประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจที่มีนโยบายการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างชัดเจน และเป็นประเทศในทวีปเอเชียที่เคยได้รับอันดับหนึ่งในการประเมิน EGDGI ของ UN เกาหลีมีทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่น่าสนใจดังนี้

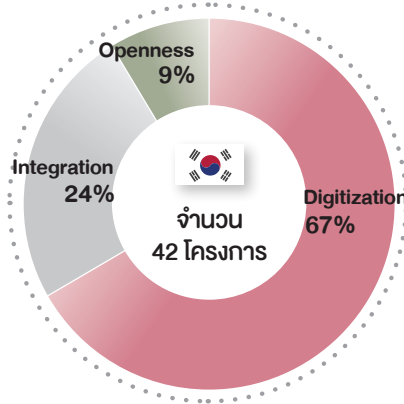
• **Smart E-Government Plan (2011 - 2015)¹⁶** รัฐบาลเกาหลีประกาศแผน Smart E-Government Plan โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางแนวทางการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและพฤติกรรมของประชาชนในยุคดิจิทัลให้เป็น “รัฐบาลที่สามารถให้บริการได้ทุกช่องทาง ด้วยการผนวกรวมเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับบริการภาครัฐที่มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง” แผนดังกล่าวมีประเด็นสำคัญ 5 ประเด็นดังนี้

¹⁶ สามารถเข้าถึงได้ที่ <http://blog.jinbo.net/attach/4749/1392027904.pdf>

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 42 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 24 การวิเคราะห์โครงการของแผน Smart E-Government Plan (2011 – 2015) ของเกาหลีโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

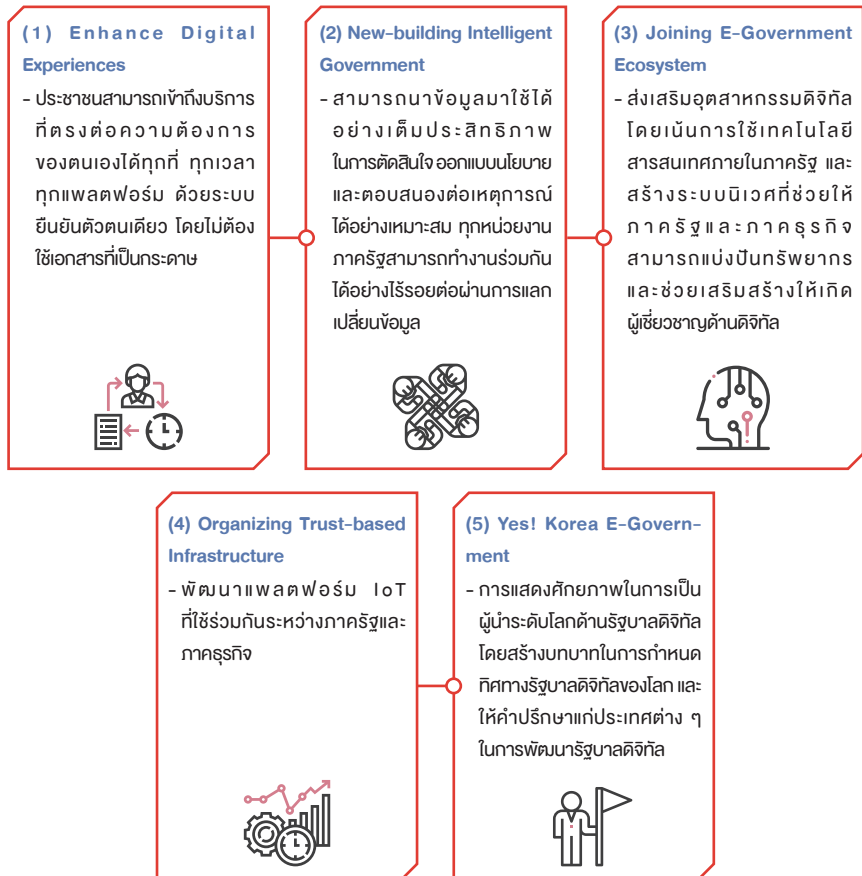

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สวส.

• **Korea E-Government Masterplan (2017 - 2020)¹⁷** รัฐบาล

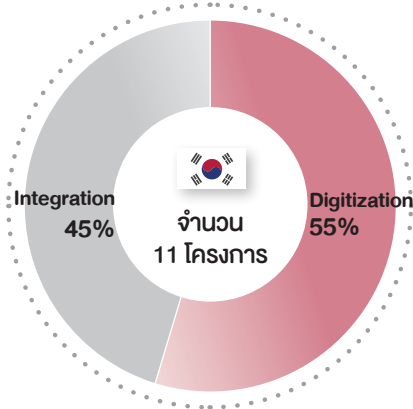
ในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัญหาที่มีความซับซ้อน และสอดคล้องกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (4th Industrial revolution) E-Government Masterplan จึงมุ่งให้ภาครัฐใช้เทคโนโลยีในการสร้างระบบนิเวศที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และประชาชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แผนดังกล่าวมีวิสัยทัศน์ในการสร้างรัฐบาลดิจิทัลที่ “สร้างประสบการณ์ดิจิทัลใหม่ที่ดีแก่ประชาชน (E-Government makes new ENJOYable digital experiences)” และมียุทธศาสตร์ดังนี้

¹⁷ สามารถเข้าถึงได้ที่ <https://www.kdevelopedia.org/resource/view/04201706080147946.do#.XVohO-gzblU>

โดยแผนฉบับนี้ประกอบด้วยโครงการทั้งสิ้น 11 โครงการ เมื่อจำแนกโครงการดังกล่าวโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานฯ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

ภาพที่ 25 การวิเคราะห์โครงการของแผน Korea E-Government Masterplan (2017 – 2020) ของเกาหลีโดยใช้แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. บริหารงานฯ

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สวส.

3.2 สรุปการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบตามแนวทางของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านรูปแบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

จากการพิจารณาแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบ สามารถสรุปข้อสังเกตได้ดังต่อไปนี้

3.2.1 ลักษณะโครงการที่ถูกบรรจุในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ โดยส่วนมากเป็นโครงการส่วนกลาง (Common Solution Project)

ที่มีขอบเขตการดำเนินงานครอบคลุมหลายหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานกลางด้านการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัล เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน ทั้งนี้ โครงการพัฒนาระบบบริการดิจิทัลสำหรับประชาชนจะมุ่งเน้นเฉพาะด้านที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น ด้านสวัสดิการสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านการส่งเสริมภาคธุรกิจ เป็นต้น

3.2.2 แนวทางการพัฒนาโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบ ในช่วงแรกของการพัฒนาจะมุ่งเน้นโครงการด้าน Integration

ซึ่งเป็นการวางระบบบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

ในภูมิภาคอาเซียน (มาเลเซียและฟิลิปปินส์) มีการพัฒนาโครงการด้านการบูรณาการฐานข้อมูลการวางโครงสร้างพื้นฐานกลางและการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางสำหรับทุกหน่วยงาน รวมทั้งการจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การพัฒนาในระยะถัดไป ตลอดจนการมุ่งเน้นการดำเนินโครงการในลักษณะ Digitization มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการภายใต้แผนของกลุ่มประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูง (เดนมาร์ก เกาหลี และสิงคโปร์) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการสาธารณะโดยเชื่อมโยงระบบกับ Common solution และแพลตฟอร์มกลางที่ได้มีการพัฒนาไว้แล้ว เช่น พอร์ทัลบริการระบบการยืนยันตัวตนกลาง (National ID) ระบบชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) เป็นต้น

“

อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น มักให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงการที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยภาครัฐ รวมทั้งแนวคิดการเปิดเผยข้อมูลที่ได้รับความสนใจและปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ในระยะล่าสุดของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ จึงทำให้สัดส่วนโครงการด้านการเปิดเผยข้อมูล (Openness) มีสัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับโครงการ Digitization และ Integration ซึ่งส่วนมากเป็นโครงการข้อมูลเปิดภาครัฐที่ส่งเสริมให้ภาคธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในการพัฒนาต่อไป

”

3.2.3 มิติอื่น ๆ

ที่ได้รับความสำคัญในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล นอกเหนือจากการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้ง 3 มิติ (Digitization, Integration, Openness) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบยังมีเป้าหมายในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านการทำงานของภาครัฐให้เป็นดิจิทัล รวมทั้งยังปรากฏแนวคิดการมีส่วนร่วมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) ที่มีการพัฒนาช่องทางดิจิทัลที่ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและออกแบบบริการภาครัฐ

3.3 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลโดยใช้แนวคิดตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ของประเทศไทยกับแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบ

สพร. ได้วิเคราะห์โครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบและสามารถสรุปข้อสังเกตได้ดังนี้

3.3.1 โครงการภายใต้แผนพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบ มีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับโครงการในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทย

จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบจำนวนโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบมักมีการดำเนินโครงการในรูปแบบ Common Solution Project ซึ่งเป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่และก่อให้เกิดการพัฒนาในภาพรวม โดยมุ่งเน้นเฉพาะด้านที่มีความสำคัญก่อน (Prioritization)

“

ในขณะที่โครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย มีการดำเนินการในรูปแบบการรวบรวมโครงการเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานตามขีดความสามารถด้านรัฐบาลดิจิทัลจึงมีการดำเนินโครงการในลักษณะต่างคนต่างทำ (Fragmented Project) และไม่มีการมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านรัฐบาลดิจิทัลที่สำคัญก่อนแต่ให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการทุกด้านไปพร้อมกัน จึงส่งผลให้โครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย มีจำนวนมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการของประเทศต้นแบบ และไม่มีทิศทางการมุ่งเน้นโครงการในด้านที่มีความสำคัญก่อน

”

3.3.2 สัดส่วนโครงการด้าน Openness ของแผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยมีมากกว่าโครงการภายใต้แผนการพัฒนามาของประเทศต้นแบบ

ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาคธุรกิจนำไปใช้ประโยชน์และความโปร่งใสเป็นหลัก และเป็นการเปิดเผยข้อมูลตามเป้าหมายและภารกิจของหน่วยงานเจ้าของโครงการ และข้อมูลตามบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก

3.3.3 ความแตกต่างของโครงการด้านการมีส่วนร่วมด้านอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) ของประเทศไทยและประเทศต้นแบบ

โครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลประเทศไทยเป็นโครงการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการภายหลังการดำเนินโครงการหรือมีการพัฒนาบริการเสร็จสิ้นแล้ว หรือการเปิดให้แสดงความคิดเห็นภายหลังการรับบริการเป็นส่วนใหญ่ เช่น การจัดทำระบบรับเรื่องร้องเรียน การบริหารจัดการข้อร้องเรียน รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจจากช่องทางต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่โครงการของประเทศต้นแบบจะเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ช่วงริเริ่มโครงการหรือระหว่างการพัฒนาโครงการเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และร่วมออกแบบบริการหรือระบบที่มีความเหมาะสมและสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

สรุปการเปรียบเทียบแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยกับประเทศต้นแบบ

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย	แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ของต่างประเทศ
ลักษณะโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการตอบสนองต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเพียงหน่วยงานเดียว (Fragmented Project)	ลักษณะโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาที่สามารถบูรณาการการทำงานเพื่อให้หลายหน่วยงานได้รับประโยชน์ (Common Solution Project)
มุ่งเน้นการพัฒนาตามหลักการ Digitization มากที่สุด รองลงมาได้แก่ Integration และ Openness ตามลำดับ	มุ่งเน้นการพัฒนาในด้าน Digitization และ Integration โดยช่วงแรกจะมุ่งเน้นโครงการด้าน Integration ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ
ให้ความสำคัญครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัล	ให้ความสำคัญกับประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง เช่น ด้านสวัสดิการสังคม ด้านสาธารณสุข และการส่งเสริมภาคธุรกิจ เป็นต้น
มีการมีส่วนร่วมด้านอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) โดยเป็นโครงการในลักษณะรับเรื่องร้องเรียนหรือแก้ไขปัญหาภายหลังเริ่มให้บริการ	มีการมีส่วนร่วมด้านอิเล็กทรอนิกส์ (e-Participation) เป็นลักษณะเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมออกแบบบริการหรือระบบ
มีดีอื่น ๆ ที่สอดคล้องกัน เช่น การเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้มีทักษะด้านดิจิทัลเพื่อรองรับการทำงานของรัฐบาลดิจิทัล	

บทที่ 04

ผลการประเมินระดับความสำเร็จของ โครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ได้จัดทำแผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ให้มีความชัดเจนและสอดคล้องเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งเพื่อยกระดับ ขีดความสามารถด้านดิจิทัลที่สำคัญของภาครัฐควบคู่กันไปด้วย

โดยแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยเริ่มจัดทำขึ้นตั้งแต่ปี 2559 และ มีการแบ่งแผนออกเป็น 2 ระยะ คือ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561)¹⁸ และร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 - 2564)¹⁹ ทั้งนี้ โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนฯ ระยะที่ 1 ถูกบรรจุเป็นโครงการ สำคัญภายใต้แผนฯ ระยะที่ 2 ด้วย เพื่อสร้างความต่อเนื่องให้แก่การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และเพื่อให้ครอบคลุมเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน

4.1 ภาพรวมรูปแบบโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

เนื่องจากโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยได้มีการดำเนินงานในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2561) เสร็จสิ้นแล้ว ตลอดจนโครงการภายใต้แผนฯ ระยะที่ 2 ได้มี การดำเนินไปแล้วบางส่วน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงสถานะและภาพรวมการดำเนินโครงการ ภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สพร. จึงได้ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อติดตาม และวัดผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอภาพรวมการดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยที่ผ่านมา

ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สดช.) ได้ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย²⁰ โดยมีโครงการที่ได้สำรวจและรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานจำนวน 75 โครงการ ซึ่ง สพร. พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมโดย สดช. นั้น เป็นข้อมูล

¹⁸ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2559 - 2561) ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559

¹⁹ จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความต่อเนื่องให้แก่การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และเพื่อให้ครอบคลุมขีดความสามารถเชิงดิจิทัลภาครัฐในปัจจุบัน (จากเดิม 18 ด้าน เพิ่มขึ้น 26 ด้าน) โดยมีการดำเนินโครงการภายใต้แผนทั้งสิ้น 76 โครงการ แต่แผนฉบับดังกล่าวไม่ถูกประกาศ อย่างเป็นทางการ

²⁰ ภายใต้โครงการศึกษาการเตรียมความพร้อมและการกำหนดแนวทางการพัฒนาสู่รัฐบาลดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบของ สดช.

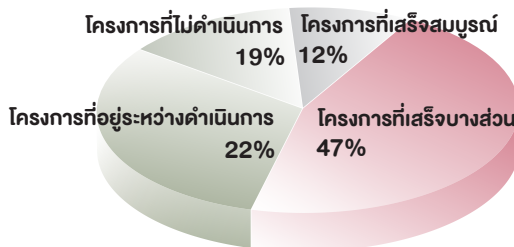
ที่มีกระบวนการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือ อีกทั้งเพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อน และลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล ดังนั้น สพร. จึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลหลักในการวิเคราะห์ภาพรวม การปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

4.1.1 ภาพรวมการดำเนินโครงการ

จากการรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ทั้ง 75 โครงการ พบว่ามีทั้งโครงการที่ได้ดำเนินการและไม่ได้ดำเนินการโดยมีสถานะ การดำเนินโครงการ 4 รูปแบบ คือ โครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 12 ของโครงการทั้งหมด โครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วนมีสัดส่วนเป็นร้อยละ 47 ซึ่งเป็น สถานะส่วนใหญ่ของโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้งหมด ถัดมาเป็นโครงการ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการคิดเป็นร้อยละ 22 และสุดท้ายเป็นโครงการที่ไม่ดำเนินการคิดเป็น ร้อยละ 19 ซึ่งเป็นสัดส่วนเกือบ 1 ใน 5 ของโครงการ

อย่างไรก็ตาม สถานะโครงการในแต่ละรูปแบบและอุปสรรคที่ทำให้โครงการ ไม่สามารถดำเนินการได้จะกล่าวถึงในลำดับถัดไป

ภาพที่ 26 ภาพรวมโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแบ่งตามสถานการณ์ดำเนิน โครงการ

ที่มา : จากการสรุปข้อมูลผลการสำรวจการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ในการประเมินโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (75 โครงการ) นั้น ได้อ้างอิงตามข้อมูลที่รวบรวมโดย สดช. ซึ่งดำเนินการสำรวจความก้าวหน้าโครงการในช่วง ก่อนหน้า ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่รวบรวมโดย สดช. นั้น เป็นข้อมูลที่มีกระบวนการสำรวจและรวบรวมข้อมูลที่น่าเชื่อถือ อีกทั้งเพื่อเป็นการลด ความซ้ำซ้อนและลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

โครงการที่ได้ดำเนินการ

มีโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้รับอนุมัติงบประมาณและมีการดำเนินโครงการภายหลังจากได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว จำนวน 61 โครงการ โดยสามารถแบ่งสถานะโครงการที่ได้ดำเนินการออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

- **โครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์** เป็นโครงการที่เสร็จสมบูรณ์แล้วและไม่มีแผนการดำเนินงานในระยะถัดไป มีจำนวน 9 โครงการ ได้แก่

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1 การพัฒนาเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (GIN)	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
2 ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (GovChannel)	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
3 ระบบคัดกรองตรวจสอบผู้โดยสารล่วงหน้า (Advance Passenger Processing System : APPS)	บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
4 การพัฒนาระบบบริการเกษตรกรดิจิทัล	กรมส่งเสริมการเกษตร
5 การพัฒนาระบบคลาวด์ภาครัฐ (G-Cloud)	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
6 การบริการ ณ จุดเดียว (One-Stop Service) เพื่อยกระดับการให้บริการภาครัฐให้ประชาชนสามารถขอสารานุกรมโลกได้คราวเดียว	การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง บริษัทไอที จำกัด (มหาชน)
7 จัดหาอุปกรณ์เครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนแบบอนกประสงค์ (Smart card reader)	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
8 ศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ	สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
9 ระบบวิเคราะห์ความต้องการของประชาชนในเชิงรุก (Proactive needs analysis)	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

• **โครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วน** เป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่และมีระยะการดำเนินงานหลายระยะ ซึ่งอาจมีการดำเนินงานในระยะแรกหรือบางระยะเสร็จแล้ว แต่ยังมีแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป มีจำนวน 35 โครงการ ได้แก่

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการเงินกู้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารหนี้และเกิดความโปร่งใส	สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
2 ระบบการขนส่งและจราจรอัจฉริยะ	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
3 ศูนย์บูรณาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบแห่งชาติ (NMTIC)	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
4 ระบบการให้บริการการรับคำร้องขอติดตั้งมิเตอร์ / ขยายเขตระบบไฟฟ้าแบบ One Touch Service	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง
5 ระบบแจ้งเตือนการปฏิบัติภารกิจ (Rescue alerts)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
6 ระบบพร้อมเพย์ (PromptPay)	ธนาคารแห่งประเทศไทย
7 Government data analytics center	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
8 พัฒนาระบบการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชน และการบริการภาครัฐ (Linkage center)	กรมการปกครอง
9 พัฒนาศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Center : DXC)	สำนักงานกิจการยุติธรรม
10 พัฒนาระบบติดตามเด็กออกกลางคืนให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับ	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
11 ระบบศูนย์รวมข้อมูลเพื่อส่งเสริมศักยภาพ SME (SME information portal)	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
12 ระบบ Department Personnel Information System (DPIS) เวอร์ชัน 5.0	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
13 จัดหาพร้อมติดตั้งระบบงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบูรณาการการรักษาความปลอดภัยให้กับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและนักท่องเที่ยว (ภูเก็ตเมืองแห่งสันติสุข)	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
14 ก้าวสู่งานที่ผู้คนมีคุณภาพ (Smart jobs smart worker)	กรมการจัดหางาน
15 ระบบสนับสนุนการใช้ข้อมูลสารสนเทศระบบข้อมูล สาธารณสุขแห่งชาติเพื่อการบริหารจัดการ ภัยพิบัติด้านน้ำในระดับพื้นที่	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
16 ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสิ่งของสำรองจ่าย (E-Stock)	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
17 จัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลการชำระเงิน แบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการบริหารการจัดเก็บภาษี (National e-Payment)	กรมสรรพากร
18 พัฒนาระบบนำเข้าและคิดแยกข้อมูลการชำระเงิน แบบอิเล็กทรอนิกส์ (National e-Payment)	กรมสรรพากร
19 ระบบ New GFMS Thai	กรมบัญชีกลาง
20 ศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal)	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
21 Tourism Intelligence Center	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา
22 การชำระเงินค่าสินค้าผ่านบัตรจัดซื้อภาครัฐ (Procurement Card)	กรมบัญชีกลาง
23 การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดซื้อจัดจ้างผ่าน Web Service	กรมบัญชีกลาง
24 ระบบ e-Document เก็บเอกสารหลักฐาน การขอใช้ไฟฟ้า / ประปา และใบเสร็จ / ใบกำกับภาษี อิเล็กทรอนิกส์	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
25 การแลกเปลี่ยนข้อมูลสุขภาพระหว่างหน่วยงาน (Health Information Exchange: HIE)	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
26 การนำร่องจัดทำระบบฐานข้อมูลสุขภาพประชาชน (Personal Health Record)	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
27 ระบบฐานข้อมูลเกษตรกรกลาง (Farmer One)	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
28 บ่มเพาะความรู้ขั้นพื้นฐานด้านสุขภาพให้แก่ ประชาชนให้มีความครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น ผ่านช่องทางการสื่อสารดิจิทัลหลายช่องทาง	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
29 ระบบ National Single Window (NSW)	กรมศุลกากร
30 ระบบข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสุขภาพแห่งชาติ (National Health Information System: NHIS)	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
31 ระบบบริหารจัดการคลังยาและเวชภัณฑ์ สำหรับ หน่วยงานผู้ให้บริการสุขภาพภาครัฐ	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
32 การบูรณาการสวัสดิการทางสังคม	กรมบัญชีกลาง
33 การพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับข้าราชการ และบุคลากรของรัฐ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน
34 Thailand Tourism Gateway	สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา
35 การพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP)	กรมบัญชีกลาง

• **โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ** เป็นโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งครอบคลุมทั้งโครงการที่แบ่งการดำเนินงานเป็นหลายระยะแต่ละระยะที่ระบุไว้ในแผนยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และโครงการที่ไม่แบ่งระยะและอยู่ระหว่างดำเนินการ มีจำนวน 16 โครงการ ได้แก่

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1 ระบบลงทะเบียนวีซ่าอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Visa)	กรมการกงสุล
2 การจัดทำฐานภาษีเพื่อรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	กรมธนารักษ์
3 การบูรณาการและพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูล เพื่อสนับสนุนการจัดการผลิตและส่งจ่ายน้ำ (QPortal)	การประปานครหลวง

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
4 พระราชบัญญัติรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Act)	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
5 การพัฒนาระบบบริการจัดทำและนำส่งข้อมูล กำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบรับอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การชำระเงิน อิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment)	กรมสรรพากร
6 ศูนย์ข้อมูลราคาประเมินอสังหาริมทรัพย์แห่งชาติ	กรมธนารักษ์
7 การพัฒนาระบบฐานข้อมูลจัดเก็บทะเบียนประวัติ ผู้เรียนและบุคลากรในสังกัด	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
8 การนำร่องพัฒนาระบบ Smart Grid	การไฟฟ้าานครหลวง
9 ระบบสารสนเทศการงบประมาณ (Smart e-Budgeting)	สำนักงบประมาณ
10 ระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของรัฐ : Thai Government Integrated HR Management System (ThaiGoviHRMS)	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน
11 ศูนย์บูรณาการข้อมูลเดินทาง	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
12 การขยายผลศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ภาครัฐ 1111 (Integrated Complaint Management System)	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
13 ระบบ Thailand Smart e-Audit ระยะที่ 1	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
14 การพัฒนาศูนย์บูรณาการโครงสร้างพื้นฐาน งานทางของประเทศไทย	สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม
15 ระบบพิสูจน์ตัวตนทางชีวภาพ (Automated Gate Expansion)	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
16 ระบบรายงานสาธารณภัยผ่าน Mobile Application “DPM Reporter”	กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

โครงการที่ไม่ดำเนินการ

จากการรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พบว่ามีโครงการที่ไม่ดำเนินการจำนวน 14 โครงการ โดยมีโครงการที่ไม่สามารถดำเนินโครงการได้เนื่องจากติดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังนี้

• **โครงการที่ติดอุปสรรค** เป็นโครงการที่ถูกบรรจุในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลแต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากติดอุปสรรคจำนวน 7 โครงการ ได้แก่

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1 ศูนย์กลางการให้บริการและฐานองค์ความรู้ สื่อการเรียนรู้ และหลักสูตรการศึกษา (e-Education Hub) ผู้รับผิดชอบ : สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง (ไม่ผ่านพิจารณาพิจารณา 3 ครั้ง) ต้องคืนงบประมาณ
2 การเสนอราคาผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Application) ผู้รับผิดชอบ : กรมบัญชีกลาง	ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
3 ระบบการบริหารโครงการงานก่อสร้าง ผู้รับผิดชอบ : กรมบัญชีกลาง	ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ
4 การจัดการรวมข้อมูลแฟ้มและข้อมูลสำหรับ หน่วยงานภาครัฐ ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	ไม่เสนอขอจัดสรรงบประมาณ (สป.ดศ. เป็นผู้ดำเนินการ)
5 โครงการ Government IoT Network ผู้รับผิดชอบ: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	ไม่เสนอขอจัดสรรงบประมาณ
6 ระบบบัญชีผู้ใช้อิเล็กทรอนิกส์กลาง (Government ID, e-Citizen and e-Business Single Sign-on) ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	ไม่เสนอขอจัดสรรงบประมาณ
7 การบูรณาการเชื่อมโยงการใช้ประโยชน์ข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ

• **โครงการที่เปลี่ยนหน่วยงานดำเนินการ** เป็นโครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่ได้ดำเนินการเนื่องจากเปลี่ยนหน่วยงานรับผิดชอบ มีจำนวน 7 โครงการ ได้แก่

ชื่อโครงการ	ผู้รับผิดชอบ
1. เพิ่มประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐ โดยการเชื่อมโยงข้อมูล (Smart Service) ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
2. ระบบบูรณาการข้อมูลนิติบุคคล (Business Data Integration) ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
3. การพัฒนาการเชื่อมต่อบริการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ภายในโครงข่ายโครงข่าย ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง*
4. Data Center Modernization ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
5. การพัฒนาระบบ Smart Meter ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ศูนย์บริการข้อมูลภูมิสารสนเทศ (3D-GISC) ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
7. การพัฒนาระบบศูนย์ประสานงานความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศภาครัฐ (G-CERT) ผู้รับผิดชอบเดิม : สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

4.1.2 รูปแบบการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

โครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเป็นโครงการที่ถูกเสนอและดำเนินการโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการเอง จึงมีทั้งโครงการที่มีผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียวและโครงการที่มีผู้รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ดังนั้น แต่ละโครงการจึงมุ่งเน้นการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเท่านั้นและอาจเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินโครงการได้

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศพบว่า โครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศที่มีระดับการพัฒนาสูงหรือเป็นผู้นำด้านการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล มักมีนโยบายการพัฒนาโครงการที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลได้ทั้งระบบ เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มกลางด้านการบริการของรัฐ การจัดทำระบบ เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านต่างๆ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของ ประเทศกำลังพัฒนาที่อยู่ในช่วงการวางรากฐานเพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่ อยกระดับการทำงาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาหน่วยงานเจ้าของโครงการ เพียงหน่วยงานเดียวก่อน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีระดับความพร้อมต่อการพัฒนา รัฐบาล ดิจิทัลไม่เท่ากัน อาจมีบางหน่วยงานที่จำเป็นต้องพัฒนาข้อมูลหรือกระบวนการทำงาน ให้เป็นดิจิทัลเสียก่อน (Digitization) เพื่อให้หน่วยงานมีความพร้อมในระดับที่สามารถทำงาน และตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล สพร. จึงได้จำแนกโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล โดยใช้แนวทางการพัฒนาโครงการ รัฐบาลดิจิทัลของประเทศชั้นนำในการจำแนกรูปแบบโครงการเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของ โครงการอีกรูปแบบหนึ่ง โดยการวัดระดับผลกระทบของโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล ดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับโครงการที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล ในภาพรวม ซึ่งสามารถแบ่งโครงการออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

- **โครงการที่ตอบสนองต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเพียงหน่วยงานเดียว** (Fragmented project) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพ หรือแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นหลัก ซึ่งต่างจาก แนวทางการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลสากลที่เน้นการพัฒนาโครงการกลางที่สามารถบูรณาการ การทำงานและได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการหลายหน่วยงาน ดังนั้น สัดส่วนของ โครงการรูปแบบนี้จึงมีผลกระทบต่อการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลในระดับต่ำโดยโครงการ ที่ตอบสนองต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเพียงหน่วยงานเดียวมีจำนวน 36 โครงการ

ตัวอย่างโครงการในกลุ่มนี้ เช่น โครงการจัดทำฐานภาษีเพื่อรองรับ การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (โดยกรมธนารักษ์) โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการสิ่งของสำรองง่าย (e-Stock) (โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

โครงการพัฒนาระบบนำเข้าและคิดแยกข้อมูลการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (โดยกรมสรรพากร)

• **โครงการที่ตอบสนองได้มากกว่าหนึ่งหน่วยงาน (Integration Project)**

เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานในกลุ่มเดียวกัน เช่น เชื่อมโยงการทำงานภายใต้กระทรวงเดียวกัน เชื่อมโยงหน่วยงานด้านการเกษตร เชื่อมโยงหน่วยงานที่ต้องใช้ข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น ทั้งนี้ หน่วยงานอาจตั้งวัตถุประสงค์โครงการเพื่อการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการเท่านั้น แต่เมื่อดำเนินการแล้วอาจขยายผลหรือมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงการดังกล่าวร่วมกันได้ จากการจำแนกโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 75 โครงการ พบว่ามีโครงการรูปแบบดังกล่าว 26 โครงการ

ตัวอย่างโครงการในกลุ่มนี้ เช่น

(1) **โครงการพัฒนาระบบบริการฐานข้อมูลเกษตรกลาง (Farmer One)**

เป็นโครงการที่นำข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจาก 3 หน่วยงานมาวิเคราะห์และบูรณาการเพื่อให้บริการฐานข้อมูลกลางแก่หน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจ

(2) **โครงการบูรณาการสวัสดิการสังคมเป็นการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง**

เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์และดำเนินนโยบายการจัดสรรสวัสดิการ และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อย

(3) **โครงการ Tourism Intelligence Center** เป็นการบูรณาการข้อมูลด้าน

การท่องเที่ยวจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้สนับสนุนการตัดสินใจในการดำเนินนโยบาย และมาตรการด้านการท่องเที่ยว

• **โครงการพัฒนาระบบกลาง (Common Solution Project)** เป็น

โครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบกลาง หรือพัฒนาระบบเชื่อมโยงกลางที่เปิดให้หน่วยงานอื่นที่ต้องการใช้ระบบงานหรือข้อมูลดังกล่าวใช้ประโยชน์ได้ โดยโครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่มักถูกกำหนดให้พัฒนาขึ้นภายใต้แผนหรือกลยุทธ์ระดับชาติของกลุ่มประเทศชั้นนำที่ต้องการนำดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการยกระดับการทำงานภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนและธุรกิจ สำหรับประเทศไทยการพัฒนาโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในรูปแบบนี้มีส่วนน้อยที่คิด คือ มีจำนวนเพียง 13 โครงการจาก 75 โครงการ

ตัวอย่างโครงการในกลุ่มนี้ เช่น

(1) **โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและ**

การบริการภาครัฐ (Linkage Center) เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อรองรับการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของส่วนราชการ และทำหน้าที่เป็นผู้ให้บริการข้อมูล (Gateway) แก่หน่วยงานของรัฐที่ต้องการใช้ทะเบียนเอกสารต่างๆ ภายใต้ระบบ

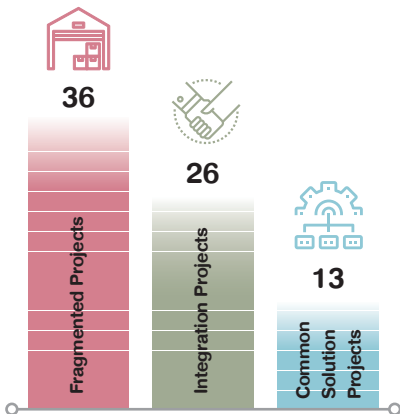
(2) โครงการศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal)

เป็นการจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลกลางที่บูรณาการข้อมูลนิติบุคคลแบบครบวงจรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(3) โครงการพัฒนาระบบ National Single Window (NSW) เป็น

การจัดทำระบบรวมธุรกรรมด้านการนำเข้าส่งออกที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการในการนำเข้าส่งออกในการยื่นคำขอเพื่อขออนุญาตการนำเข้าส่งออกได้ ณ จุดเดียวโดยมีสัดส่วนโครงการในแต่ละรูปแบบดังนี้

ภาพที่ 27 รูปแบบการดำเนินโครงการจำแนกตามแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลสากล

- โครงการที่ตอบสนองต่อหน่วยงานเจ้าของโครงการเพียงหน่วยงานเดียว (Fragmented project) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มประสิทธิภาพหรือแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นหลักซึ่งต่างจากแนวทางการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลสากลที่เน้นการพัฒนาโครงการกลางที่สามารถบูรณาการการทำงานและได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการหลายหน่วยงาน ดังนั้น สัดส่วนของโครงการรูปแบบนี้จึงมีผลกระทบต่อการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลในระดับต่ำ

- โครงการที่พัฒนาระบบกลาง (Common Solution Project) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบกลาง หรือพัฒนาระบบเชื่อมโยงกลาง ที่เปิดให้หน่วยงานอื่นที่ต้องการใช้ระบบงานหรือข้อมูลดังกล่าวใช้ประโยชน์ได้ โดยโครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่มีถูกกำหนดให้พัฒนานี้ภายในได้ แผนหรือกลยุทธ์ระดับชาติของกลุ่มประเทศชั้นนำ สำหรับประเทศไทยการพัฒนาโครงการภายใต้ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในรูปแบบนี้มีสัดส่วนน้อย

- โครงการที่ตอบสนองได้มากกว่าหนึ่งหน่วยงาน (Integration Project) เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานในกลุ่มเดียวกัน เช่น เชื่อมโยงการทำงานภายใต้กระทรวงเดียวกัน เชื่อมโยงหน่วยงานด้านการเกษตร เชื่อมโยงหน่วยงานที่ต้องใช้ข้อมูลร่วมกัน เป็นต้น ทั้งนี้ บางโครงการอาจขยายผลหรือมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงการดังกล่าวร่วมกันเพิ่มเติมได้

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

แม้ว่าแนวทางการจำแนกโครงการตามรูปแบบการตอบสนองต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในภาพรวมนี้เป็นแนวคิดปัจจุบัน ซึ่งอาจไม่ตรงกับบริบทและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาโครงการดิจิทัลของภาครัฐในอดีตที่เน้นการยกระดับและแก้ไขปัญหาการทำงานของหน่วยงานเป็นหลัก แต่ก็สะท้อนถึงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทยได้เป็นอย่างดี จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าการพัฒนาโครงการภายใต้แผนรัฐบาลดิจิทัลตั้งแต่ปี 2559 ถึงปัจจุบัน ยังเน้นการพัฒนาโครงการในรูปแบบที่ตอบสนองต่อหน่วยงานเองเท่านั้น (Fragmented Project) ซึ่งแตกต่างจากแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศที่เน้นการดำเนินโครงการที่สนับสนุนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลภาพรวมในรูปแบบโครงการพัฒนาระบบกลางในรูปแบบต่าง ๆ (Common Solution Project) ดังนั้น ภาพรวมการดำเนินโครงการของหน่วยงานของรัฐในอดีตจึงเปรียบเสมือนบทเรียนที่จะนำไปสู่การพัฒนาและสนับสนุนแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในทิศทางที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4.2 เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

สพร. ได้ศึกษาแนวทางการวัดผลการปฏิบัติงานจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการวัดผลการดำเนินงานและการดำเนินโครงการของภาครัฐ รวมทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำตัวชี้วัดของภาครัฐ พบว่าหน่วยงานแต่ละแห่งมีการวัดผลการดำเนินงานและการดำเนินโครงการแตกต่างกันตามนโยบายวัตถุประสงค์ของโครงการ การบริหารจัดการโครงการ และปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เช่น

- **Infrastructure and Projects Authority** เป็นหน่วยงานที่พัฒนาระบบและติดตามการดำเนินโครงการสำคัญ เช่น โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ โครงการที่มีมูลค่าการลงทุนสูง เป็นต้น ของสหราชอาณาจักรได้จัดทำแนวทางการวัดผลโครงการสำคัญของรัฐ (Project Assessment Review: PAR) เพื่อให้สามารถส่งมอบได้ตามระยะเวลาที่กำหนดที่มีเกณฑ์การวัดศักยภาพของโครงการ 5 ด้านได้แก่ Political, Public, Financial, Operational business, Dependencies นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ Strategic profile, Delivery challenge, Capacity and capability และ Scale ร่วมด้วย

- **สำนักงาน ก.พ.ร.** ได้จัดทำเกณฑ์การประเมินองค์การมหาชนที่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจพื้นฐาน (Function base) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจยุทธศาสตร์หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษ (Agenda base) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามหลักภารกิจที่มีการดำเนินงานหลายพื้นที่หรือหลายหน่วยงาน (Area base) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการระบบงานและการให้บริการของรัฐ (Innovation base) ศักยภาพในการดำเนินการของส่วนราชการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (Potential base)

จากแนวทางการวัดผลการปฏิบัติงานและการดำเนินโครงการของรัฐจ้างต้น รวม ทั้งข้อมูลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ สผร. ได้วิเคราะห์และออกแบบเกณฑ์การวัดผลที่เหมาะสมกับโครงการ ภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ดังนั้น เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผลการปฏิบัติงานตามแผน พัฒนารัฐบาลดิจิทัลครั้งนี้ จึงเป็นการออกแบบภายใต้ข้อจำกัดของข้อมูลพร้อมทั้งต้องสามารถ วัดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

4.2.1 เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผล

เพื่อให้เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมการทำงานในมิติที่สำคัญ จึงแบ่งเกณฑ์ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการวางแผน (Planning)

การวางแผนมีความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง โดยเฉพาะ การดำเนินโครงการที่ต้องมีการกำหนดระยะเวลาการบรรลุอย่างชัดเจน ซึ่งความสำเร็จ ของโครงการเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ เช่น การบริหารค่าใช้จ่าย การออกแบบขั้นตอน และกิจกรรมการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การคัดเลือกบุคลากรผู้ดำเนินโครงการ เป็นต้น หากโครงการใดมีการวางแผนการดำเนินโครงการไม่เหมาะสมย่อมส่งผลต่อการดำเนินโครงการ ในมิติการวางแผนเพื่อดำเนินโครงการของภาครัฐ สผร. ได้พิจารณาเกณฑ์ย่อยในการวิเคราะห์ และวัดผลด้านการวางแผน 2 เกณฑ์ย่อย ดังนี้

- **ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ** การดำเนินโครงการของรัฐย่อม ต้องสอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เป็นการกำหนดทิศทางการทำงานในด้านต่างๆ ของหน่วยงาน ภาครัฐ ดังนั้น เกณฑ์การวิเคราะห์และวัดผลจึงนำเกณฑ์ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติ เป็นเกณฑ์ย่อย โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการตามแผนระดับชาติ 4 แผน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนารัฐบาล ดิจิทัลของประเทศไทย ทั้งนี้ หากโครงการใดสอดคล้องกับแผนระดับชาติทั้ง 4 แผนจะได้คะแนน สูงสุด แต่หากโครงการใดสอดคล้องกับแผนระดับชาติน้อยกว่า 4 แผนก็จะได้คะแนนลดลงลงมา

- **สถานะการดำเนินโครงการเทียบแผนการดำเนินงาน** จากข้อมูล การติดตามโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้มีการสำรวจสถานะของโครงการปัจจุบัน ว่ามีความสำเร็จอยู่ในระดับใด โดยสถานะโครงการถูกแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ โครงการ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ โครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วน โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ และโครงการที่ไม่ดำเนินการ ซึ่งโครงการทั้ง 4 ระดับจะมีการกำหนดค่าคะแนนที่แตกต่างกัน

2) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Effectiveness)

การดำเนินโครงการทุกโครงการจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และผลลัพธ์ของโครงการที่ชัดเจน เนื่องจากโครงการเป็นรูปแบบการทำงานที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ภายในระยะเวลาที่กำหนด จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนรัฐบาลดิจิทัลสามารถกำหนดเกณฑ์ย่อยในการวิเคราะห์และวัดผลด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 2 เกณฑ์ย่อย ได้แก่

- **ผลการดำเนินงาน** เป็นการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในเชิงปริมาณ โดยเป็นการเปรียบเทียบกับระหว่างผลที่คาดหวังจากการดำเนินโครงการ (Expected result) กับผลที่เกิดขึ้นจริง (Actual result) เช่น จำนวนผู้ใช้งานที่คาดหวังเทียบกับจำนวนผู้ใช้งานจริง จำนวนหน่วยงานที่วางแผนให้เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เชื่อมโยงข้อมูลได้แล้ว เป็นต้น ซึ่งผลการดำเนินงานดังกล่าวขึ้นอยู่กับรูปแบบการดำเนินงาน ทั้งนี้ การวัดผลการดำเนินงานในลักษณะนี้อาจไม่เหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินงานที่มีผลการดำเนินงานในเชิงคุณภาพ

- **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน** การดำเนินงานต่าง ๆ ย่อมต้องประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเป็นเรื่องปกติ ในการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลก็เช่นกัน เนื่องจากการดำเนินโครงการของรัฐส่วนใหญ่มักต้องประสบอุปสรรคจากปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและควบคุมได้ยาก ดังนั้น หากโครงการใดมีอุปสรรคน้อยย่อมสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารโครงการได้อีกทางหนึ่ง แม้บางโครงการอาจมีอุปสรรคที่ไม่สามารถแก้ไขได้จากหน่วยงานเอง เช่น นโยบายรัฐที่เปลี่ยนแปลงจากการตัดสินใจดำเนินนโยบายของรัฐที่ไม่มุ่งเน้นการดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว เป็นต้น แม้เป็นปัญหาที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้นได้ แต่ก็สามารถสะท้อนถึงความสำคัญของโครงการที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน สพร. จึงนำปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานมาใช้เป็นเกณฑ์การวัดผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลโดยตั้งเกณฑ์การให้คะแนนโครงการที่มีอุปสรรคน้อยจะได้คะแนนสูง

3) ด้านการส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Potential: DG Potential)

ปัจจุบันการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสากลมักมีการกำหนดรูปแบบการดำเนินโครงการ (Project characteristic) ที่ชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่มักเน้นโครงการที่พัฒนาแพลตฟอร์มและระบบกลางเพื่อยกระดับการทำงานของภาครัฐด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานระหว่างกัน ดังนั้นเกณฑ์การให้คะแนนในด้านนี้จึงเป็นการวิเคราะห์รูปแบบและลักษณะการดำเนินโครงการบนหลักการที่ส่งเสริมศักยภาพการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ได้แก่

- **การปฏิรูปการทำงานและการให้บริการ (Digitization)** เป็นการเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในทุกๆ ด้านเพื่อสนับสนุนการเป็นรัฐบาลดิจิทัลด้วยการจัดทำข้อมูลและบริการให้สอดคล้องกัน โดยมีการทำงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

การจัดทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อรองรับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ

การปรับปรุงกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อยกระดับการทำงานของภาครัฐให้กระชับ ลดความซ้ำซ้อน และการจัดเก็บข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ

การพัฒนาบริการภาครัฐให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล เพื่อยกระดับการให้บริการสาธารณะของรัฐให้มีมาตรฐาน สะดวก รวดเร็ว ลดค่าใช้จ่าย และสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย

การพัฒนาทักษะและปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำงานให้แก่บุคลากรภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานของภาครัฐ

- **การเปิดเผยข้อมูลของภาครัฐ (Openness)** โดยเป็นการจัดทำและเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open government data) รวมทั้งข้อมูลอื่นของภาครัฐที่จำเป็นต้องเปิดเผย เพื่อสร้างความโปร่งใสและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบสถานะการทำงานหรือการให้บริการของภาครัฐ นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนนำข้อมูลไปใช้ต่อยอดในการพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

“

ทั้งนี้ ข้อมูลเปิดของภาครัฐมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ได้อย่างเสรี สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ สามารถแจกจ่ายต่อได้โดยไม่ต้องระบุแหล่งที่มา

”

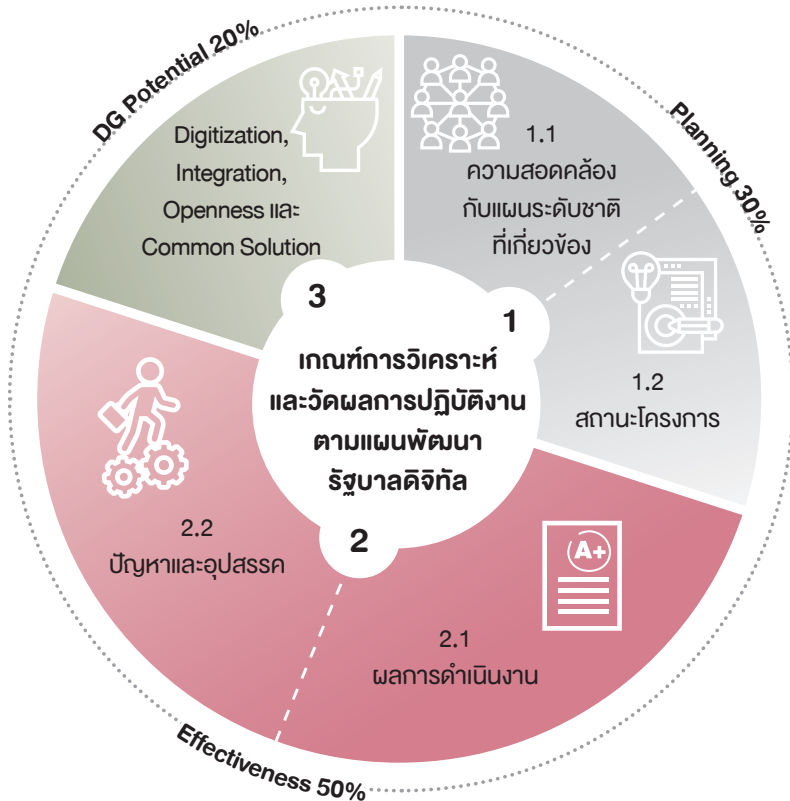
- **การทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ (Integration)** เป็นการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน รวมทั้งลดความซ้ำซ้อนในการจัดทำและถือครองข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐทั้งระบบ

4.2.2 เกณฑ์การวัดผลคะแนน

สพร. ได้ออกแบบเกณฑ์การวัดผลโครงการในรูปแบบการให้คะแนน โดยประยุกต์แนวทางการวัดผลการดำเนินงานของภาครัฐทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ สดช. ซึ่งเป็นข้อมูลทุกัญญัติ ด้วยแนวคิดดังกล่าวร่วมกับข้อมูลที่มี สพร. จึงได้กำหนดคะแนนสำหรับใช้เป็นเกณฑ์การวัดผลของโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นรูปธรรมและสามารถสะท้อนผลการดำเนินโครงการได้

เกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน มีกลไกการให้คะแนน 2 แบบ เพื่อให้สามารถวัดผลโครงการได้อย่างเหมาะสม โดยส่วนแรกเป็นการกำหนดระดับคะแนน (Score) เพื่อวัดผลการดำเนินการในด้านต่าง ๆ มีการกำหนดคะแนนเป็น 4 ระดับ ได้แก่ 0.5 คะแนน 1 คะแนน 1.5 คะแนน และ 2 คะแนนซึ่งเป็นคะแนนสูงสุด

ส่วนที่สองเป็นการกำหนดน้ำหนักคะแนน (Weighted Score) ให้กับการวัดผลในแต่ละด้าน เนื่องจากเกณฑ์การวัดผลคะแนนทั้ง 3 ด้าน มีผลกระทบกับการดำเนินโครงการและระดับความสำเร็จของโครงการที่แตกต่างกัน โดยจะให้ความสำคัญกับด้านที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินโครงการให้ได้ตามวัตถุประสงค์มากที่สุด จึงได้มีการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงาน 3 ด้าน ได้แก่

- **ด้านการวางแผน (Planning)** ให้สัดส่วนน้ำหนักคะแนนร้อยละ 30 เนื่องจากโครงการลงทุนของรัฐส่วนใหญ่จะมีการดำเนินโครงการที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติอยู่แล้ว ส่วนสถานะโครงการเป็นการวัดผลวินัยและภาพรวมการดำเนินโครงการ

- **ด้านประสิทธิผลในการทำงาน (Effectiveness)** ให้สัดส่วนน้ำหนักคะแนนร้อยละ 50 เป็นด้านที่สำคัญเนื่องจากการเป็นารวัดผลการดำเนินงานและการบริหารจัดการของบุคลากรและหน่วยงานเจ้าของโครงการ

- **ด้านการส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (DG Potential)** ให้สัดส่วนน้ำหนักคะแนนร้อยละ 20 เป็นการนำเสนอแนวคิดในระดับสากลและถูกกำหนดเป็นกรอบการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตาม พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งอาจไม่ตรงกับบริบทการดำเนินงานโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นแนวคิดสำคัญที่ไม่ควรละทิ้ง

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนวัดผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

เกณฑ์การวัดผล	0.5 คะแนน	1 คะแนน	1.5 คะแนน	2 คะแนน
1. Planning (30%)				
1.1 ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง	สอดคล้อง 1 แผน	สอดคล้อง 2 แผน	สอดคล้อง 3 แผน	สอดคล้อง ทุกแผน
1.2 สถานะโครงการ	ยังไม่ได้ดำเนินโครงการ	ยังดำเนินการไม่เสร็จ	ดำเนินการเสร็จบางส่วน	ดำเนินการแล้วเสร็จ
2. Effectiveness (50%)				
2.1 ผลการดำเนินงาน	ต่ำกว่า 50%	เกิน 51%	เกิน 81%	เกิน 100%
2.2 ปัญหาและอุปสรรค	มีปัญหาเกิน 6 ด้าน	5 - 6 ด้าน	3 - 4 ด้าน	0 - 2 ด้าน
3. DG Potential (20%)				
Digitization, Integration, Openness และ Common Solution	ตรงกรอบ 1 ด้าน	ตรงกรอบ 2 ด้าน	ตรงกรอบ 3 ด้าน	ตรงกรอบ 3 ด้าน และเป็นโครงการ Common Solution

หมายเหตุ : เกณฑ์ในการวิเคราะห์ได้จัดทำโดย สพร. ซึ่งประยุกต์ตามแนวทางของภาครัฐในและต่างประเทศภายใต้ข้อมูลที่มีรวบรวมได้

โดยเกณฑ์การให้คะแนนทั้ง 3 ด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ด้านการวางแผน (Planning)

1.1) ความสอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยมีแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้อง 4 แผน ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (3) แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และ (4) แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

0.5 คะแนน	สอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 แผน
1 คะแนน	สอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 แผน
1.5 คะแนน	สอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 แผน
2 คะแนน	สอดคล้องกับแผนระดับชาติที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 แผน

1.2) สถานะโครงการ มีการกำหนดสถานะโครงการไว้ 4 สถานะตามระดับความสำเร็จของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์คะแนน ดังนี้

0.5 คะแนน	สถานะยังไม่ได้ดำเนินโครงการเนื่องจากติดอุปสรรค และเปลี่ยนหน่วยงานดำเนินโครงการ
1 คะแนน	สถานะยังดำเนินโครงการไม่แล้วเสร็จ
1.5 คะแนน	สถานะดำเนินโครงการเสร็จบางส่วน
2 คะแนน	สถานะการดำเนินงานโครงการเสร็จสมบูรณ์

2) ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน (Effectiveness)

2.1) ผลการดำเนินงาน แต่ละโครงการจะมีการกำหนดค่าความสำเร็จไว้ ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์คะแนนจะเป็นการเปรียบเทียบระดับความสำเร็จ คือ ค่าความสำเร็จที่กำหนดไว้ (Expected) เทียบกับผลการดำเนินงานจริง (Actual) และทำให้อยู่ในรูปแบบร้อยละ โดยคะแนนแต่ละระดับเป็นดังนี้

0.5 คะแนน	ระดับความสำเร็จต่ำกว่าร้อยละ 50
1 คะแนน	ระดับความสำเร็จสูงกว่าร้อยละ 51
1.5 คะแนน	ระดับความสำเร็จสูงกว่าร้อยละ 81
2 คะแนน	ระดับความสำเร็จสูงกว่าร้อยละ 100

2.2) ปัญหาและอุปสรรค ในแง่ของประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ โครงการใดมีอุปสรรคน้อยย่อมสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการที่ดี เช่น มีการวางแผนการดำเนินงานที่เหมาะสม มีการบริหารจัดการอย่างมีวินัย เป็นต้น ดังนั้น เกณฑ์การให้คะแนนในส่วนปัญหาและอุปสรรคจึงมีแนวคิดการให้คะแนนโครงการที่มีอุปสรรคน้อยจะได้รับคะแนนสูง โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นดังนี้

0.5 คะแนน	มีอุปสรรคในการดำเนินโครงการมากกว่า 6 ด้าน
1 คะแนน	มีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ 5 - 6 ด้าน
1.5 คะแนน	มีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ 4 - 5 ด้าน
2 คะแนน	มีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ 0 - 3 ด้าน

3) ด้านการส่งเสริมรัฐบาลดิจิทัล (DG Potential) ประกอบด้วยกรอบแนวคิดการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 3 ด้านตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ได้แก่ Digitization, Integration, Openness และโครงการพัฒนาระบบกลาง (Common Solution Project) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบกลางที่สามารถเชื่อมโยงและเปิดให้หน่วยงานอื่นที่ต้องการใช้ระบบงานหรือข้อมูลดังกล่าวใช้ประโยชน์ได้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

0.5 คะแนน	ตรงกับกรอบ DG เพียง 1 ด้าน
1 คะแนน	ตรงกับกรอบ DG จำนวน 2 ด้าน
1.5 คะแนน	ตรงกับกรอบ DG ทั้ง 3 ด้าน
2 คะแนน	ตรงกับกรอบ DG ทั้ง 3 ด้านและเป็นโครงการพัฒนาระบบกลาง (Common Solution Project)

4.3 ผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

จากข้อมูลที่ สดช. ได้ดำเนินการสำรวจและรวบรวมข้อมูลโครงการภายใต้แผนรัฐบาลดิจิทัลจำนวน 75 โครงการ พบว่ามีทั้งโครงการที่ได้ดำเนินการ 61 โครงการ และโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการ 14 โครงการ โดยในส่วนของโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการนั้น ได้มีการรวบรวมสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการได้เพื่อนำมาพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

ทั้งนี้ ผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย จะเป็นการสรุปผลโครงการที่ได้ดำเนินการที่มีจำนวน 61 โครงการเท่านั้น

4.3.1 สรุปผลคะแนน²¹

สพร. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยที่ได้ดำเนินโครงการจำนวน 75 โครงการ โดยสามารถจำแนกโครงการได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ โครงการที่ได้ดำเนินโครงการจำนวน 61 โครงการ และโครงการที่ไม่ได้ดำเนินการจำนวน 14 โครงการ โดย**โครงการที่ได้ดำเนินการทั้งหมด 61 โครงการ มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 6.87 จาก 10 คะแนน** ซึ่งเป็นคะแนนในระดับสูงจากเกณฑ์การวัดผล ของ สพร. ทั้ง 4 ระดับ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าระดับความสำเร็จในภาพรวมของโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอยู่ในระดับสูง (คะแนน 6 - 8 จากเกณฑ์คะแนน)

จากการวิเคราะห์และวัดผลโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยจากทั้งหมด 75 โครงการ ตามเกณฑ์การวัดผลคะแนน 4 ระดับเป็นดังนี้

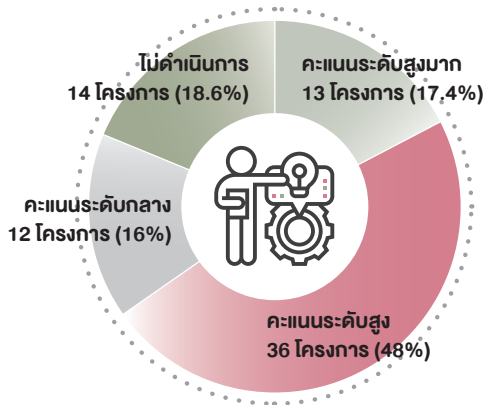
1) ระดับสูงมาก คือ โครงการที่ได้รับค่าคะแนนสูงกว่า 8 คะแนน โดยมีโครงการที่ได้รับคะแนนระดับสูงมากมีจำนวน 13 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 17.4

2) ระดับสูง คือ โครงการที่ได้รับค่าคะแนนระหว่าง 6 ถึง 8 คะแนน โดยมีโครงการที่ได้รับคะแนนระดับสูงจำนวน 36 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 48

3) ระดับกลาง คือ โครงการที่ได้รับค่าคะแนนระหว่าง 4 ถึง 6 คะแนน โดยมีโครงการที่ได้รับคะแนนระดับกลางจำนวน 12 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 16

4) ระดับต่ำ คือ โครงการที่ได้รับค่าคะแนนต่ำกว่า 4 คะแนน โดยไม่มีโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้คะแนนอยู่ในระดับนี้เลย

ภาพที่ 28 ภาพรวมสถานการณ์การดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

ที่มา : จากการสรุปและรวบรวมข้อมูลของ สพร.

²¹ เนื่องจากแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยไม่มีการกำหนดแนวทางการวัดผลการดำเนินโครงการ ดังนั้น เพื่อเป็นการสรุปภาพรวมการดำเนินโครงการภายใต้แผนดังกล่าว สพร. จึงได้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลขึ้นเพื่อวัดผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้อริเริ่มและดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน

- **โครงการที่ได้คะแนนระดับสูงมาก** คือ โครงการที่มีคะแนนมากกว่า 8 คะแนน ขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลคะแนน ซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการที่ดำเนินการภายใต้ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้ดำเนินโครงการ มีโครงการที่ได้คะแนนมากกว่า 8 คะแนนขึ้นไป จำนวน 13 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 17 (จากทั้งหมด 75 โครงการ) และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.51 คะแนน โดยโครงการที่ได้คะแนนในระดับสูงมากส่วนใหญ่เป็นโครงการที่พัฒนาขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและความต้องการของหน่วยงานของรัฐ หลายหน่วยงาน มีรายละเอียดโครงการดังนี้

ตารางที่ 4 ผลคะแนนโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยที่ได้รับคะแนน ระดับสูงมาก

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
1 ศูนย์กลางบริการภาครัฐ สำหรับประชาชน (Gov Channel)	สพว.	3	5	1.5	9.50
2 การพัฒนาระบบคลาวด์ ภาครัฐ (G-Cloud)	สพว.	3	5	1	9.00
3 ระบบข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสุขภาพแห่งชาติ (NHIS)	สป.สร	2.63	5	1	8.63
4 ระบบ DPIS 5.0	สำนักงาน ก.พ.	2.63	5	1	8.63
5 ระบบบริการรับคำร้องขอ ติดตั้งมิเตอร์ / จอขยาย เติระบบไฟฟ้า	สป.มท.	2.63	5	1	8.63
6 ศูนย์ NMTIC	สป.คค.	2.63	5	1	8.63
7 ระบบวิเคราะห์ ความต้องการประชาชน ในเชิงรุก (Proactive needs analysis)	สป.บร.	3	5	0.5	8.50

ชื่อโครงการ	หน่วย งาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
8 ขยายผลศูนย์รับเรื่อง ร้องทุกข์ภาครัฐ 1111	สป.บร. สป.บก. สนง. สผผ.	2.25	5	1	8.25
9 ระบบบริหารจัดการคลังยา และเวชภัณฑ์	สป.สร. สบส. อย.	2.25	5	1	8.25
10 ระบบ SME Information Portal	สสว.	2.25	5	1	8.25
11 การบูรณาการข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องด้านการจัดซื้อ จัดจ้างผ่าน Web service	กรมบัญชี กลาง	2.63	5	0.5	8.13
12 การพัฒนาระบบการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วย อิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) รองรับ พ.ร.บ. การจัดซื้อ จัดจ้างและบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. 2560	กรมบัญชี กลาง	2.63	5	0.5	8.13
13 การพัฒนาระบบบริหาร จัดการเงินกู้เพื่อประโยชน์ ในการบริหารหนี้และเกิด ความโปร่งใส	สบน.	2.63	5	0.5	8.13

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สวส.

• **โครงการที่ได้คะแนนระดับสูง** คือ โครงการที่มีคะแนนระหว่าง 6 ถึง 8 คะแนน ตามเกณฑ์การวัดผลคะแนน โดยมีโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่ได้คะแนนระดับสูง จำนวน 36 โครงการ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่ได้คะแนนการวัดผลอยู่ในระดับนี้ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48 และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 6.70 คะแนน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5 ผลคะแนนโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยที่ได้รับคะแนนระดับสูง

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
1 โครงการ Tourism Intelligence Center	สป.กก.	2.63	4.38	1	8.00
2 New GFMIS Thai	สป.กค. กรมบัญชีกลาง	2.63	4.38	1	8.00
3 การพัฒนาเครือข่าย สื่อสารข้อมูลเชื่อมโยง หน่วยงานภาครัฐ (GIN) ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานรัฐ ที่มีความต้องการ	สพร.	3	4.38	1	7.88
4 Data Exchange Center: DXC	สกร. สพร.	2.63	4.38	1	7.50
5 Smart Card Reader	ปก.	2.63	4.38	0.5	7.50
6 ระบบ National Single Window (NSW)	กรม ศุลกากร	2.63	3.75	1	7.38
7 การบริการ ณ จุดเดียว (One-Stop Service)	สป.มก. ยพ. กฟภ. กฟน. กปภ. กปน.	3	3.13	1	7.13
8 ก้าวสู่งานที่ดี คนมีคุณภาพ (Smart jobs smart worker)	กรมบัญชี กลาง สำนักงาน ก.พ.ร. ปก.	2.63	3.75	0.5	7.00

ชื่อโครงการ	หน่วย งาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
9 การชำระเงินค่าสินค้าผ่านบัตรจัดซื้อภาครัฐ (Procurement Card)	กรมบัญชีกลาง สำนักงาน ก.พ.ร. ปค.	2.63	3.75	0.5	6.88
10 การบูรณาการสวัสดิการสังคม	กรมบัญชีกลาง สำนักงาน ก.พ.ร. ปค.	2.63	3.13	1	6.75
11 การพัฒนาระบบบริหารจัดการทำและนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์และใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ	กรมสรรพากร	2.63	3.13	1	6.75
12 ศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz Portal)	สำนักงาน ก.พ.ร. สพ.ร.	2.63	3.13	1	6.75
13 ระบบแจ้งเตือนการปฏิบัติการกู้ภัย (Rescue Alert)	ปค.	2.63	3.13	1	6.75
14 ระบบการขนส่งและจราจรอัจฉริยะ (ITS)	สป.คค.	2.63	3.13	1	6.75
15 การพัฒนาระบบติดตามเด็กออกกลางคืนให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับ	สป.ศร.	2.63	3.13	1	6.75
16 ศูนย์ข้อมูลแรงงานแห่งชาติ	สป.รง.	2.63	3.13	1	6.75
17 การพัฒนาระบบบริการเกษตรดิจิทัล	กสก.	2.63	3.13	1	6.75

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
18 การจัดทำฐานข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล การชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการบริหาร การจัดเก็บภาษี (National e-Payment)	กรม สรรพากร	2.63	3.13	1	6.75
19 ระบบคัดกรองตรวจสอบ ผู้โดยสารล่วงหน้า (APPS)	บมจ. กอก. สศม.	3	3.13	0.5	6.63
20 Smart e-Budgeting	สำนักงบ ประมาณ	2.25	3.13	1	6.38
21 ระบบบริหารจัดการ ทรัพยากรบุคคลของรัฐบาล (ThaiGoviHRMS)	ก.พ. กรมบัญชี กลาง ปค.	2.25	3.13	1	6.38
22 การบูรณาการและพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูล เพื่อสนับสนุนการจัดการ ผลิตและส่งจ่ายน้ำ (Qportal)	สป.มท. กปก. กปน.	2.25	3.13	1	6.38
23 ศูนย์บูรณาการข้อมูลเดินทาง	สป.คค.	2.25	3.13	1	6.38
24 Linkage Center	สป.มท. ปค.	2.63	3.13	0.5	6.25
25 การแลกเปลี่ยนข้อมูล สูงภาพระหว่างหน่วยงาน (HIE)	สป.สร. สวรส.	2.63	3.13	0.5	6.25

ชื่อโครงการ	หน่วย งาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
26 ระบบ e-Document จัดเก็บเอกสารหลักฐาน การขอใช้ไฟฟ้า / ประปา	สป.มท. กฟภ. กฟน. กฟภ. กปน. กรม ธุรกิจ พลังงาน	2.63	3.13	0.5	6.25
27 ระบบสารสนเทศ เพื่อการจัดการสิ่งของ สำรองจ่าย (e-Stock)	กก.	2.63	3.13	0.5	6.25
28 การจัดหาพร้อมติดตั้ง ระบบงานด้านเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อบูรณาการ การรักษาความปลอดภัย ให้กับชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชนและนักท่องเที่ยว (ภูเก็ตเมืองสันติสุข)	สทช.	2.63	3.13	0.5	6.25
29 Thailand Tourism Gateway	สป.กก.	2.63	3.13	0.5	6.25
30 ระบบพร้อมเพย์ (PromptPay)	รกก. สพรอ.	2.63	3.13	0.5	6.25
31 Government Data Analytics Center	สพร. คศ. NECTEC.	2.63	3.13	0.5	6.25
32 ระบบบริหารสินทรัพย์รวม (New GFMS Thai)	สป.กก. กรมบัญชี กลาง	2.63	3.13	0.5	6.25
33 ระบบสนับสนุนการใช้ ข้อมูลสารสนเทศระบบ ข้อมูลสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อการบริหารจัดการภัย พิบัติด้านน้ำในระดับพื้นที่	กก.	2.63	3.13	0.5	6.25

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
34 การจัดทำระบบฐานข้อมูล สุขภาพประชาชน (Personal Health Record)	สป.สร. ปค. กกม.	2.63	2.5	1	6.13
35 กฎหมายรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Act)	ดศ. สพร.	3	3.13	0	6.13
36 ระบบบริการฐานข้อมูล เกษตรกรกลาง (Farmer One)	สศก. NECTEC. สพร.	2.63	2.5	1	6.13

ที่มา: จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

• **โครงการที่ได้คะแนนระดับกลาง** คือ โครงการที่มีคะแนนระหว่าง 4 ถึง 6 คะแนนตามเกณฑ์การวัดผลคะแนน โดยโครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้คะแนนระดับกลางมีจำนวน 12 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 16 (จากทั้งหมด 75 โครงการ) และมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 5.64 คะแนน โครงการที่ได้คะแนนระดับกลางส่วนใหญ่ติดอุปสรรคในการดำเนินงานหลายด้าน รวมทั้งเป็นโครงการที่มีคำตอบสนองต่อหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการเพียงหน่วยงานเดียว โดยมีรายชื่อโครงการดังนี้

ตารางที่ 6 ผลคะแนนโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยที่ได้รับคะแนนระดับกลาง

ชื่อโครงการ	หน่วย งาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
1 การจัดทำฐานภาษี เพื่อรองรับ การจัดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง	กรม ธนารักษ์	2.25	3.13	0.5	5.88
2 การนำร่องพัฒนา ระบบ Smart Grid	สป.มท. กฟภ. กฟน. กระทรวง พลังงาน กทม. อปท.	2.25	3.13	0.5	5.88
3 การพัฒนา ศูนย์บูรณาการ โครงสร้างพื้นฐานงาน ทางของประเทศไทย	สป.คค.	2.25	3.13	0.5	5.88
4 ระบบลงตราแบบ อิเล็กทรอนิกส์ (e-Visa)	กรมการ กงสุล	2.25	3.13	0.5	5.88
5 ระบบพิสูจน์ตัวตน ทางชีวภาพ (Automated Gate Expansion)	สทม.	2.25	3.13	0.5	5.88

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	เกณฑ์การวัดผล			รวม (10 คะแนน)
		Planning (3 คะแนน)	Efficiency (5 คะแนน)	DG Potential (2 คะแนน)	
6 บ่มเพาะความรู้ ขั้นพื้นฐาน ด้านสภาพให้แก่ ประชาชน	สป.สร. กรม วิทยา ศาสตร์ บริการ สวทช. ศร.	2.25	3.13	0.5	5.88
7 ระบบรายงาน สาธารณภัยผ่าน Mobile Application “DPM Reporter”	ปก.	1.5	3.8	0.5	5.75
8 การพัฒนาระบบ นำเข้าและคัดแยก ข้อมูลการชำระเงิน แบบอิเล็กทรอนิกส์	กรม สรรพากร	2.63	2.5	0.5	5.63
9 การพัฒนาระบบ ฐานข้อมูลจัดเก็บ ทะเบียนประวัติผู้เรียน และบุคลากรในสังกัด	สป.ศร. ปก.	1.88	3.13	0.5	5.50
10 ศูนย์ข้อมูล ราคาประเมิน อสังหาริมทรัพย์ แห่งชาติ	กรม ธนารักษ์	2.25	2.5	0.5	5.25
11 ระบบ Thailand Smart e-Audit ระยะที่ 1	สตง.	2.25	2.5	0.5	5.25
12 การพัฒนากฎะ ดิจิทัลสำหรับ ข้าราชการและ บุคลากรของรัฐ	สำนักงาน ก.พ.	1.88	3.13	0	5.00

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สวส.

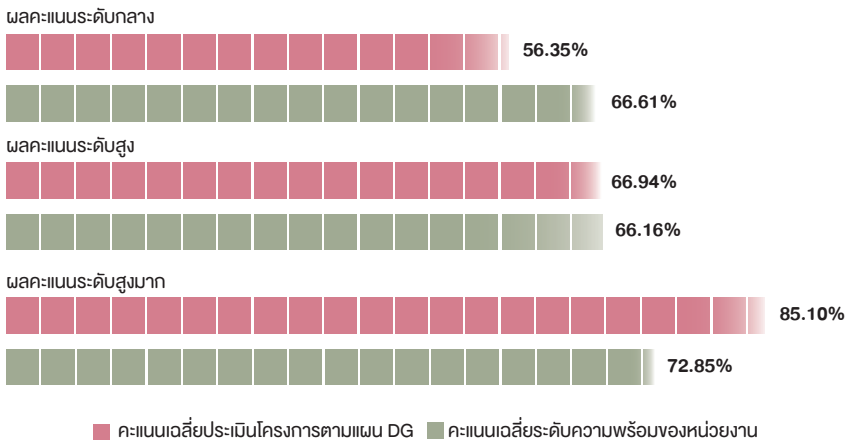
• โครงการที่ได้คะแนนระดับต่ำ คือ โครงการที่มีคะแนนต่ำกว่า 4 คะแนนตามเกณฑ์การวัดผลคะแนน ซึ่งจากการวิเคราะห์โครงการที่ดำเนินการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้ดำเนินการทั้ง 61 โครงการ พบว่าไม่มีโครงการใดได้คะแนนต่ำกว่า 4 คะแนน

4.3.2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและผลสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย

สพร. ได้ดำเนินการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2558 เนื่องจากการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำเป็นต้องทราบถึงสถานะและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบาย มาตรการ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน โดยผลสำรวจดังกล่าวจะสะท้อนถึงระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลในทุกมิติ

ดังนั้น สพร. จึงมีแนวคิดในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการภายใต้สมมติฐาน “โครงการที่ได้รับคะแนนประเมินการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสูงมีความสัมพันธ์กับคะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล ปี 2561 ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการได้รับหรือไม่” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการติดตามผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลต่อไป

ภาพที่ 29 การเปรียบเทียบคะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล ปี 2561 กับคะแนนประเมินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

- ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยระดับความพร้อมฯ ของหน่วยงานมีแนวโน้มสัมพัทธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (Positive relation) กับคะแนนประเมินโครงการภายใต้แผนรัฐบาลดิจิทัล
- อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยระดับความพร้อมฯ ของหน่วยงานในแต่ละกลุ่มของโครงการมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้คะแนนระดับสูง (ร้อยละ 67.16) และระดับกลาง (ร้อยละ 66.61) ที่มี คะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเพียงร้อยละ 0.55 ซึ่งมี นัยสำคัญน้อย

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

จากแผนภาพเป็นการเปรียบเทียบร้อยละของคะแนนเฉลี่ยผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และคะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการจากผลคะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐ โดยได้มีการแบ่งกลุ่มโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ได้ดำเนินการ จำนวน 61 โครงการ เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีคะแนนระดับสูงมาก (ได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป) กลุ่มที่มีคะแนนระดับสูง (ได้คะแนนร้อยละ 61 - 80) และกลุ่มที่มีคะแนนระดับกลาง (ได้คะแนนร้อยละ 41- 60) รวมทั้งได้นำคะแนนระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการมาคำนวณเฉลี่ยเป็นร้อยละตามกลุ่มของโครงการแต่ละระดับด้วย จะเห็นได้ว่าในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานมีแนวโน้มสัมพัทธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (Positive relation) กับคะแนนประเมินโครงการ

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยระดับความพร้อมของหน่วยงานในแต่ละกลุ่มของโครงการมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้คะแนนระดับสูง (ร้อยละ 67.16) และระดับกลาง (ร้อยละ 66.61) ที่มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันเพียงร้อยละ 0.55 ซึ่งมีนัยสำคัญน้อย ดังนั้น จึงได้ทำการเปรียบเทียบโครงการที่ได้รับคะแนนประเมินใน 10 อันดับแรกกับคะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการได้รับ ซึ่งมีผลคะแนนดังนี้

อันดับ	ชื่อโครงการ	คะแนนประเมินโครงการภายใต้แผนฯ (เต็ม 10)	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน (เต็ม 100)
1	ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน (GovChannel)	9.5	สพร.	81.62
2	การพัฒนาระบบคลาวด์ภาครัฐ (G-Cloud)	9	สพร.	81.62

อันดับ	ชื่อโครงการ	คะแนนประเมินโครงการ ภายใต้แผนฯ (เต็ม 10)	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ	คะแนน ความพร้อม รัฐบาล ดิจิทัลของ หน่วยงาน (เต็ม 100)
3	ระบบข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีสุขภาพแห่งชาติ (NHIS)	8.63	สป.สร.	57.82
4	ระบบ DPIS 5.0	8.63	สำนักงาน ก.พ.	78.96
5	ระบบบริการรับคำร้องขอ ติดตั้งมิเตอร์ / ขอขยาย เขตระบบไฟฟ้า	8.63	สป.มท.	71.52
6	ศูนย์ NMTIC	8.63	สป.คค.	75.96
7	ระบบวิเคราะห์ความต้องการ ประชาชนในเชิงรุก (Proactive needs analysis)	8.5	สป.นส.	74.91
8	ขยายผลศูนย์รับเรื่อง ร้องทุกข์ภาครัฐ 1111	8.25	สป.นส.	74.91
9	ระบบบริหารจัดการคลังยา และเวชภัณฑ์	8.25	สป.สร.	57.82
10	ระบบ SME Information Portal	8.25	สสว.	65.87

- หน่วยงานที่ดำเนินโครงการที่มีอันดับความสำเร็จสูงมาก อาจไม่ใช่หน่วยงานที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลสูงเสมอไป เช่น โครงการที่ได้อันดับที่ 3 จากการประเมินความสำเร็จโครงการ (โครงการ NHIS) ซึ่งได้คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลเพียง 57.82 แต่ได้รับคะแนนประเมินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสูงมาก เป็นต้น
- อย่างไรก็ตาม หากมองในภาพรวมทั้ง 10 โครงการแรก มี 7 โครงการที่ได้รับคะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลในระดับสูง (มากกว่า 70 คะแนน)

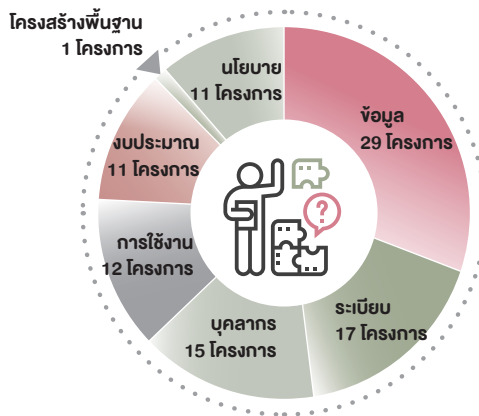
จะเห็นว่าเมื่อทำการเปรียบเทียบคะแนนเป็นรายโครงการแล้ว คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานที่ดำเนินโครงการที่มีอันดับความสำเร็จสูง

มาก อาจไม่ใช่หน่วยงานที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลสูงเสมอไป เช่น โครงการที่ได้อันดับที่ 3 จากการประเมินความสำเร็จโครงการ (โครงการ NHIS) ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบเป็นสำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลเพียง 57.82 แต่กลับได้รับ คะแนนประเมินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระดับสูงมาก เป็นต้น อย่างไรก็ตาม หากมองในภาพรวมทั้ง 10 โครงการแรก มี 7 โครงการที่ได้รับคะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล ในระดับสูง (มากกว่า 70 คะแนน)

4.3.3 ปัญหาและอุปสรรค

จากการติดตามสถานะการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ของประเทศไทยจำนวน 75 โครงการ สามารถวิเคราะห์และสรุปอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ที่สำคัญได้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูล ด้านกฎระเบียบ ด้านบุคลากร ด้านการใช้งาน ด้านงบประมาณ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสุดท้ายคือด้านนโยบาย โดยสามารถสรุปอุปสรรคตามสถานะ การดำเนินโครงการทั้ง 4 สถานะ ได้ดังนี้

ภาพที่ 30 สรุปอุปสรรคในการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ ประเทศไทย

ที่มา : จากการสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลของ สพร.

- **โครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์** มีจำนวนทั้งสิ้น 9 โครงการ โดยมีโครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์และไม่ติดอุปสรรคในการดำเนินโครงการเพียงโครงการเดียว คือ โครงการการพัฒนาเครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐ (GIN) ส่วนที่เหลืออีก 8 โครงการเป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์เช่นกันแต่ประสบอุปสรรคระหว่างดำเนินโครงการ

โดยโครงการที่ประสบอุปสรรคระหว่างดำเนินโครงการทั้ง 8 โครงการ ส่วนใหญ่มีอุปสรรคด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการและด้านการใช้งานจริง

4 โครงการเท่ากันทั้ง 2 ด้าน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 50 ของโครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์ และประสบผล ส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคน้อยที่สุดคือด้านงบประมาณที่มีจำนวนเพียง 1 จาก 8 โครงการเท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าโครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์มักไม่มีอุปสรรคด้านงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ

• **โครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วน** มีจำนวน 35 โครงการจากทั้งหมด 75 โครงการ โดยมีโครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วนและไม่ติดอุปสรรคจำนวน 7 โครงการ ได้แก่

- (1) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการเงินกู้
(สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ)
- (2) โครงการระบบการขนส่งและจราจรอัจฉริยะ
(สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม)
- (3) โครงการศูนย์บูรณาการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบแห่งชาติ
(สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม)
- (4) โครงการระบบการให้บริการรับคำร้องขอติดตั้งมิเตอร์ของขยายเขตระบบไฟฟ้าแบบ One Touch Service
- (5) โครงการระบบแจ้งเตือนการปฏิบัติการกู้ภัย
(กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)
- (6) โครงการระบบพร้อมเพย์ (ธนาคารแห่งประเทศไทย)
- (7) โครงการ Government Data Analytics Center (สวส.)

ส่วนโครงการที่เหลือจำนวน 28 โครงการ เป็นโครงการที่มีอุปสรรคในการดำเนินโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โดยโครงการที่ประสบผลระหว่างดำเนินโครงการทั้ง 28 โครงการ พบว่าส่วนใหญ่มีอุปสรรคด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการซึ่งมีจำนวน 17 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 60) อุปสรรคลำดับถัดมาเป็นอุปสรรคด้านระเบียบที่เกี่ยวข้องมีจำนวน 14 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 50) ส่วนปัญหาที่เป็นอุปสรรคน้อยที่สุดคือด้านงบประมาณ เช่นเดียวกับโครงการที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์แล้ว ที่มีจำนวนเพียง 1 จาก 28 โครงการ สะท้อนให้เห็นว่าโครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วนมักมีอุปสรรคด้านงบประมาณน้อย และส่งผลให้โครงการสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องตามเป้าหมายและแผนที่วางไว้

• **โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ** มีจำนวน 16 โครงการจากทั้งหมด 75 โครงการ โดยมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการและไม่ติดอุปสรรคจำนวน 4 โครงการ ได้แก่

- (1) โครงการระบบลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (กรมการกงสุล)
- (2) โครงการจัดทำฐานภาษีเพื่อรองรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (กรมธนารักษ์)

(3) โครงการบูรณาการและพัฒนาระบบสารสนเทศข้อมูล
เพื่อสนับสนุนการจัดการผลิตและส่งจ่ายน้ำ (QPortal)

(4) กฎหมายรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Act)

ส่วนโครงการที่เหลือจำนวน 12 โครงการ เป็นโครงการที่มีอุปสรรค
ในการดำเนินโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โดยโครงการที่ประสบอุปสรรคระหว่างดำเนินโครงการทั้ง 12 โครงการ พบว่าส่วนใหญ่มีอุปสรรคด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกันกับโครงการที่ดำเนินการเสร็จ สมบูรณ์และโครงการที่ดำเนินการเสร็จบางส่วน โดยมี 8 โครงการที่ติดอุปสรรคด้านข้อมูล ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 66 ของโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการและประสบอุปสรรค ส่วนอุปสรรค ที่มีสัดส่วนน้อยที่สุดเท่ากับ 2 ด้าน คือ ด้านระเบียบที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 โครงการและด้านโครงสร้าง พื้นฐานจำนวน 1 โครงการเช่นกัน

• **โครงการที่ไม่ดำเนินการ** มีจำนวน 14 โครงการจากทั้งหมด 75 โครงการ ประกอบด้วยโครงการที่ไม่ดำเนินการเพราะติดอุปสรรคจำนวน 7 โครงการ และโครงการที่มีการ เปลี่ยนหน่วยงานจำนวน 7 โครงการ (รายละเอียดตามข้อ 4.1.1 ภาพรวมการดำเนินโครงการ)

“

จากการรวบรวมอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการภายใต้ แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้ง 7 ด้าน สามารถสรุปได้ว่าอุปสรรคด้านข้อมูลเป็นอุปสรรค หลักในการดำเนินโครงการโดยหากคำนวณสัดส่วนโครงการที่ดำเนินการ 61 โครงการ เทียบกับโครงการที่ประสบอุปสรรคด้านข้อมูลทั้งหมดจำนวน 29 โครงการ คิดเป็น ร้อยละ 47 หมายถึง มีโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเกือบครึ่งหนึ่งที่ติดปัญหา ด้านข้อมูลในการดำเนินการและพัฒนาโครงการ สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในภาพรวม ซึ่งตรงกันกับปัญหาที่หน่วยงานภาครัฐกำลังเผชิญในการยกระดับการทำงานภาครัฐ ให้เป็นดิจิทัล การจัดการข้อมูล การทำข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลและการนำไปใช้ประโยชน์ จึงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญในการดำเนินนโยบายและการวางแผนเพื่อพัฒนาการทำงานของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้ต่อไป ในอนาคต

”

อย่างไรก็ตาม อุปสรรคที่ได้รวบรวมในครั้งนี้นี้ยังมีประเด็นปลีกย่อยอื่นที่ ค่อนข้างหลากหลาย โดยประเด็นอุปสรรคที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้เป็นการจำแนกและ จัดแบ่งกลุ่มเฉพาะอุปสรรคในด้านหลักๆ เพื่อสะท้อนถึงการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล

บทที่ 05

สรุปและข้อเสนอแนะ

เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทุกประเทศ ทุกหน่วยงาน และทุกองค์กรธุรกิจนำมาใช้เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการทำงานโดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปตามเป้าหมายและภารกิจ เช่นเดียวกันกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ถูกให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางเลือกในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญของประเทศ ดังจะเห็นได้จากองค์กระระหว่างประเทศต่างๆ มีการรายงานผลการจัดอันดับในภาพรวมทั้งด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ด้านการเปิดเผยข้อมูล และด้านที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลดิจิทัลอยู่มากมาย อีกทั้งบริษัทที่ปรึกษาชั้นนำหลายแห่งก็มีการจัดทำและเผยแพร่แนวคิดหรือแบบจำลองด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลโดยตลอด

สพร. ในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย จึงได้ทำการศึกษาและทบทวนเอกสารด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินโครงการภายใต้แผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยและต่างประเทศ ดังข้อมูลที่น่าเสนอไปแล้วข้างต้น ซึ่งพบประเด็นและข้อสังเกตที่น่าสนใจหลายประการโดยจะนำเสนอบทสรุปและข้อเสนอแนะไว้ในส่วนนี้

5.1 สรุปการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยและต่างประเทศ

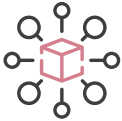
จากผลการวิเคราะห์โครงการเกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลภายใต้แผนระดับชาติการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบที่วิเคราะห์โดยใช้แนวคิดการพัฒนารัฐบาลตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 และผลการประเมินระดับความสำเร็จของโครงการตามแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พบว่าการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีสิ่งที่น่าสนใจหลายประการและสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

5.1.1 การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย

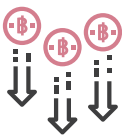
การดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐไทยมีข้อสังเกตและประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) ประเทศไทยมีการดำเนินโครงการในหลายมิติไปพร้อมกัน โครงสร้างการทำงานของภาครัฐไทยให้อำนาจหน่วยงานในการดำเนินโครงการที่ส่งเสริมการพัฒนาประเทศตามแผนระดับชาติ และส่งเสริมการดำเนินการกิจของหน่วยงานเอง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงานจึงสามารถพัฒนาโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลในหลากหลายด้านและหลายระดับไปพร้อมกัน

2) หน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยมีระดับความพร้อมและระดับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลไม่เท่ากัน นับเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย เนื่องจากความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในด้านต่างๆ ทั้งด้านบุคลากร ประสบการณ์ในการพัฒนาและบริหารโครงการ รวมทั้งทักษะเฉพาะตัวของผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง (CIO) ปัจจุบันต่างๆ ที่กล่าวมาล้วนส่งผลต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงาน และส่งผลต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในภาพรวมของประเทศอีกด้วย

3) ขาดรูปแบบการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เงินนับเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินโครงการให้ประสบความสำเร็จ การได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินโครงการรัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐ ซึ่งงบประมาณภาครัฐมีข้อจำกัดจากปัจจัยภายนอกหลายประการ เช่น นโยบายของรัฐบาล กระบวนการด้านงบประมาณที่มีความซับซ้อนและใช้เวลานาน เป็นต้น

4) ขาดกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่สำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ ประเทศไทยมีแผนระดับชาติที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเป็นจำนวนมาก และมีบางโครงการที่เป็นโครงการสำคัญเนื่องจากถูกบรรจุไว้ในแผนระดับชาติหลายฉบับ แต่กลับไม่มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ติดตามและให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาได้อย่างครบวงจร มีเพียงหน่วยงานที่ดำเนินการเฉพาะในเรื่องที่มีการแบ่งประเด็นการติดตามตามภารกิจของหน่วยงานเท่านั้น

5) ขาดการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาที่เป็นระบบ การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจำเป็นต้องมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการทำงานที่มีระบบและมีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน แต่หน่วยงานภาครัฐยังขาดการวิเคราะห์โครงสร้างการทำงานของภาครัฐและกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

5.1.2 การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศ

จากการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย
ต้นแบบที่ได้นำเสนอไปแล้วในบทที่ 3 พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1) มีการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในแต่ละด้านอย่างชัดเจน
การพัฒนาโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยต้นแบบส่วนใหญ่มีทิศทางทางการพัฒนา
อย่างชัดเจนว่าจะพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในด้านไหนก่อน เช่น ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา เป็นต้น
เนื่องจากการวิเคราะห์ความพร้อมและปัญหาประกอบการดำเนินงานไว้แล้ว

2) พัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่ตอบโจทย์ในแต่ละด้าน เป็นประเด็นที่ต่อเนื่องจากข้อแรก
ที่การพัฒนาโครงการจะเน้นการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่สามารถเชื่อมโยงการให้บริการ
สาธารณะหรือการบริหารงานของภาครัฐในด้านนั้นๆ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทั้งระบบ

**3) มีหน่วยงานกลางที่มีอำนาจในการพิจารณางบประมาณ ให้คำปรึกษา และสนับสนุน
การพัฒนาโครงการ** ประเทศไทยต้นแบบส่วนใหญ่มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อขับเคลื่อน
การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่ขึ้นตรงต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้การขับเคลื่อนและสั่งการเป็นไป
อย่างรวดเร็วและหน่วยงานสามารถสนองต่อนโยบายของรัฐได้อย่างแม่นยำ โดยหน่วยงาน
กลางจะได้รับจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้หน่วยงานกลางสามารถดำเนินการ
กระจายและจัดสรรงบประมาณได้โดยมองเห็นภาพรวมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลทั้งระบบ รวมทั้ง
หน่วยงานกลางจะรวบรวมบุคลากรที่มีความรู้ในการให้บริการในแต่ละด้านเพื่อการพัฒนา
โครงการรัฐบาลดิจิทัลในแต่ละด้านได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ หน่วยงานกลางยังสามารถให้
คำปรึกษาและดำเนินการเพื่อสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการได้อย่างอิสระ

4) มีการลงทุนด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในสัดส่วนที่เหมาะสม รัฐบาลของประเทศไทยต้นแบบ
มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่คำนึงถึงประเด็นการวางโครงสร้างพื้นฐาน
ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล การพัฒนาโครงการ การดูแลรักษาระบบ และการพัฒนาศูนย์กลาง
ไปพร้อมกัน เพื่อเป็นการวางรากฐานในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในปัจจุบันและส่งผลต่อ
การพัฒนาโครงการในอนาคต

จะเห็นได้ว่าแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยและต่างประเทศ (ประเทศ
ต้นแบบ) มีแนวคิดในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่คล้ายคลึงและเป็นไปในทิศทางใกล้เคียงกัน คือ มุ่งพัฒนา
และยกระดับภาครัฐโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือหลักในการแก้ไขปัญหาและข้อจำกัดใน
การทำงานและการให้บริการของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของ
แต่ละประเทศมีรายละเอียดกลยุทธ์ในการดำเนินงานและวิธีการที่แตกต่างกันไปตามบริบทและ
สภาพแวดล้อมทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมที่แตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ ดังนั้น
ประเทศไทยสามารถนำแนวคิด (Concept) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของต่างประเทศมาประยุกต์ได้
แต่ในการนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ต้องคำนึงถึงบริบทของประเทศไทยอย่างเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน
เพื่อให้การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยสามารถสนองต่อทุกภาคส่วนได้อย่างเหมาะสม

5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

มีหลายประเด็นที่ภาครัฐควรตระหนักและให้ความสำคัญเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลในประเทศไทย ดังนั้น จึงสรุปประเด็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

5.2.1 การพัฒนาบุคลากรของรัฐบาลและเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งคือคน หรือบุคลากรของภาครัฐที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาและดำเนินโครงการ รวมทั้งขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลตามนโยบายและการกิจ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องพัฒนาดังนี้

1) การเพิ่มบทบาทผู้นำด้านการพัฒนาดิจิทัลในภาครัฐ ผู้นำด้านการพัฒนาดิจิทัลในภาครัฐมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการด้านดิจิทัล โดยคุณลักษณะที่จำเป็น คือ การมีวิสัยทัศน์ นโยบายและทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ โดยผู้นำจำเป็นต้องมีส่วนร่วมทั้งกระบวนการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ นับตั้งแต่การอนุมัติโครงการหรืองบประมาณ การจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นต่อโครงการ การแก้ไขหรือให้ข้อเสนอแนะระหว่างดำเนินโครงการ และการประเมินผลเพื่อต่อยอดในระยะถัดไป รวมทั้งผู้นำควรมีบทบาทสำคัญในการผลักดันองค์การให้เกิดวัฒนธรรมดิจิทัล (Digital Culture) และ Data-driven Culture ของการทำงานร่วมกันในภาครัฐอย่างไรก็ตาม การพัฒนาทักษะความรู้ของผู้นำด้านดิจิทัลนั้น ควรดำเนินการในลักษณะการมีเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือในการผลักดันด้านนโยบายและขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลร่วมกัน

2) การพัฒนาทักษะความรู้ ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐในด้านดิจิทัล โดยควรสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญของบุคลากรภาครัฐ ผ่านการอบรมหลักสูตรที่จำเป็น การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงานที่จัดทำโครงการหรือระบบบริการที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) เพื่อช่วยลดปัญหาหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินโครงการ

3) การสร้างความพร้อมของหน่วยงานในด้านดิจิทัล โดยในการดำเนินโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัลนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านขององค์กร นอกจากการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรแล้วนั้น ได้แก่

- ด้านนโยบายและหลักปฏิบัติ (Policies / Practices) ในการจัดทำนโยบายและจัดทำแผนเพื่อพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และมีการจัดการด้านงบประมาณด้านดิจิทัล
- ด้านการบริหารจัดการระบบงานภายในสำนักงานด้วยดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงระบบงานภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงานในการรองรับการดำเนินโครงการ และ
- ด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาระบบหรือบริการเพื่อให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินโครงการ

5.2.2 การบริหารจัดการโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัล

ในการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลนั้น การพัฒนาโครงการที่ตอบโจทย์และตรงตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ซึ่งการบริหารจัดการโครงการเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้โครงการเกิดผลสำเร็จ โดยมีประเด็นที่ประเทศไทยควรพัฒนาการบริหารจัดการโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัล ดังนี้

1) การริเริ่มโครงการควรมุ่งเน้นการจัดทำโครงการที่อยู่ในลักษณะของงานบูรณาการระหว่างหน่วยงาน (Common Solution) ในลักษณะเดียวกันกับโครงการภายใต้แผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศต้นแบบเพื่อก่อให้เกิดผลในภาพรวมของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ทั้งการจัดทำและแปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่เครื่องจักรสามารถอ่านได้ (Machine-readable) การจัดทำกระบวนการ ระบบ หรือโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ที่สนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ (Open Government Data) ในรูปแบบดิจิทัล โดยจำเป็นต้องวิเคราะห์ความซับซ้อนของขอบเขตการดำเนินงานภายใต้โครงการที่จะพัฒนากับโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียทรัพยากรและงบประมาณของรัฐ

2) การกำหนดเป้าหมายหรือผลลัพธ์โครงการที่ชัดเจน สามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ รวมทั้งเป้าหมายดังกล่าวควรสนับสนุนหรือสอดคล้องกับเป้าหมายหรือตัวชี้วัดแผนระดับประเทศและตัวชี้วัดของการจัดอันดับการพัฒนาที่เกี่ยวกับรัฐบาลดิจิทัลของสถาบันระดับโลก

3) การพิจารณาทางเลือกการดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพอื่น หรือรูปแบบทางธุรกิจอื่นที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์แก่ภาครัฐ เช่น การร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาโครงการ เป็นต้น

4) การสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินโครงการ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดแนวทางดำเนินโครงการให้เกิดการเห็นชอบร่วมกันซึ่งจะส่งผลให้เกิดการต่อยอดนวัตกรรมบริการและ ทำให้โครงการรัฐได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนมากขึ้น รวมถึงการร่วมกับภาคส่วนอื่นๆ ในการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ เพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุดและเริ่มใช้งานจริง

5) การวัดผลการดำเนินงานที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลโครงการ และผลประโยชน์ที่ประชาชนหรือภาคส่วนอื่นๆ ได้รับ มากกว่าการประเมินหรือติดตามผลการใช้จ่ายงบประมาณ หรือการดำเนินการตามกำหนดระยะเวลาเพียงอย่างเดียว ซึ่งในการติดตามผลการดำเนินการนั้น ควรใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในเชิงปริมาณที่วัดผลได้ เช่น ประวัติการใช้บริการ จำนวนครั้งที่รับบริการ มูลค่างบประมาณ เป็นต้น ร่วมกับการประเมินในเชิงคุณภาพ เช่น ผลการสำรวจความคิดเห็น ผลการสำรวจความพึงพอใจ หรือผลการประเมินผลประโยชน์ทางสังคม เป็นต้น เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลสำเร็จในการดำเนินโครงการในทุกมิติ

5.2.3 การกำหนดหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนด้านรัฐบาลดิจิทัล

หน่วยงานกลางในที่นี่ควรมีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาอนุมัติโครงการ กำหนดกรอบงบประมาณ และมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ เช่น การจัดทำข้อกำหนดคุณสมบัติขั้นต่ำ การจัดทำแผนงาน เป็นต้น รวมทั้ง มีสิทธิ์ในการประเมินผลความสำเร็จของโครงการและเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมสำหรับโครงการไปยังคณะกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของประเทศ เพื่ออนุมัติหรือสั่งการให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

5.2.4 การปรับปรุงกฎหมายและนโยบายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ

เนื่องจากกฎหมายนับเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เมื่อมีการสำรวจและรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจากหน่วยงานของรัฐมักมีปัญหาด้านกฎหมายเป็นอุปสรรคอยู่เสมอ แม้ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายกลางที่ส่งเสริมและสนับสนุน

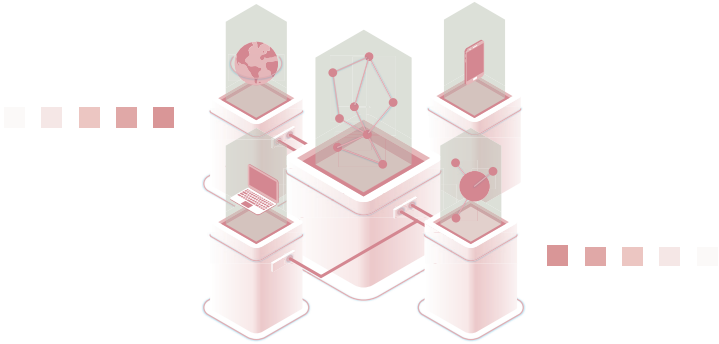

รัฐบาลดิจิทัลแล้วแต่อาจยังไม่ครอบคลุมทุกกระบวนการเพียงพอ นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐเองจำเป็นต้องทบทวนกฎหมายของหน่วยงานประกอบกันเพื่อปรับปรุงวิธีการทำงาน และให้บริการให้กระชับและสอดคล้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ทั้งนี้ กฎหมายอาจไม่ใช่ปัญหาที่แท้จริงทั้งหมด แต่เป็นส่วนหนึ่งของการสะท้อนแนวคิดของบุคลากรของรัฐที่ไม่เข้าใจแนวคิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการยกระดับการทำงานและการให้บริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ หรือไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานที่ต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดำรงชีวิตและการทำงานในรูปแบบเดิม

โดยหน่วยงานรัฐควรศึกษากฎหมายและนโยบายที่อาจส่งผลต่อการดำเนินโครงการด้านรัฐบาลดิจิทัล ทั้งนี้ ในการปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้น ควรก่อให้เกิดการสนับสนุนการดำเนินโครงการหรืออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการเป็นสำคัญ

5.3 แนวทางการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไป

รายงานฉบับนี้เป็นรายงานติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามร่างแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศในระยะที่ 2 (พ.ศ. 2560 - 2564) โดยโครงการภายใต้แผนบางโครงการมีการดำเนินงานมาตั้งแต่แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศในระยะที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2561) ที่มีการจำแนกรูปแบบการดำเนินโครงการตามขีดความสามารถด้านการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 26 ด้าน ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้รับความอนุเคราะห์จากผลการสำรวจและติดตามโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยของสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัล

เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหลัก เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการติดตามผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลฯ จึงมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์และออกแบบเกณฑ์การวัดผลที่ต้องสอดคล้องกับข้อมูลที่มี

ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทยเริ่มให้ความสำคัญกับการติดตามการดำเนินโครงการภายใต้แผนระดับชาติที่สำคัญ โดยมีปัจจัยทางบวกต่อการติดตามโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ดังนี้

- หน่วยงานภาครัฐที่เป็นเจ้าของแผนระดับชาติได้มีการพัฒนาระบบติดตามเพื่อให้หน่วยงานเจ้าของโครงการรายงานผลผ่านระบบและสามารถอำนวยความสะดวกในการติดตามสถานะการดำเนินโครงการได้ทำให้ สพร. สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลสถานการณ์ดำเนินโครงการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลได้
- หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐอื่นมีการกำหนดตัวชี้วัดด้านที่เกี่ยวกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
- การสำรวจระดับความพร้อมด้านรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการติดตามและประเมินผลให้มีมุมมองที่ครอบคลุมครบทุกมิติมากขึ้น
- บทบาทและการกิจของ สพร. ที่เป็นหน่วยงานกลางในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ซึ่งส่งผลต่อการติดตามสถานะการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ดังนั้น การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะถัดไป สพร. จะสามารถรวบรวมข้อมูลสถานะการดำเนินโครงการภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและโครงการที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีข้อมูลหลากหลายมิติในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ซึ่งจะส่งผลให้การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานภายใต้แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลถัดไปสามารถจัดทำเกณฑ์การวัดผลได้หลากหลายมิติ

DGA

Digital Government Development Agency

www.dga.or.th

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

Digital Government Development Agency (Public Organization) (DGA)

📍 ชั้น 17 อาคารบางกอกไทยทาวเวอร์
108 ถนนรางน้ำ แขวงถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10100

☎ โทรศัพท : 0 2612 6000

โทรสาร : 0 2612 6011, 0 2612 6012

🌐 อีเมล : contact@dga.or.th

📷 dgathailand 📘 facebook@DGAThailand

📺 @DGAnews 📺 DGA Thailand 🗣 @dgathailand www.dga.or.th

